

Åkeriförsäkring ÅFM 16

Villkor - Försäkring för åkeri med tung lastbil, lätt lastbil, personbil, buss och taxi

Åkeriförsäkring, ÅFM 16
Gäller från 2025-04-01

Innehåll

A	Egendomsförsäkring	4
B	Avbrotts- och extrakostnadsförsäkring	6
C	Ansvar	8
C6	Transportöransvarsförsäkring.....	11
C7	Lyftansvarsförsäkring.....	13
E	Rättsskyddsförsäkring.....	13
F	Överfallsskydd	15
L	Krisförsäkring	16
P7	Förarskydd.....	16
P8	Passagerares resgods.....	20
P9	Hemresa vid katastrof	21
Q	Säkerhetsföreskrifter	21
R	När skada inträffat	25
X	Allmänna undantag	27
Y	Allmänna avtalsbestämmelser.....	27
Z	Definitioner.....	30

Åkeriförsäkring

Försäkringen gäller för åkeriverksamhet. Med åkeriverksamhet avses vad som anges i stycket Z Definitioner i detta villkor.

Försäkringens omfattning framgår av försäkringsbrevet.

Numreringen i detta villkor är inte alltid löpande.

Översiktlig information om försäkringsvillkoren

Inledning

Vi ger på dessa inledande sidor en översiktlig information om försäkringsvillkoren. Detta för att du ska känna till hur försäkringsvillkoren fungerar på viktiga punkter och lättare kunna hitta i dem. Den översiktliga informationen blir naturligtvis mycket kortfattad, då försäkringsvillkoren är omfattande och ska reglera många olika händelser. Det är den fullständiga texten under respektive avsnitt i försäkringsvillkoren som – kombinerad med texten i försäkringsbrevet – bestämmer innehållet i ditt försäkringsskydd.

Vilka skadehändelser omfattas av B avbrotts- och extrakostnadsförsäkringen?

Avbrotts- och extrakostnadsförsäkringen gäller normalt för de skadehändelser som beskrivs i A A1-A3. Dessutom omfattas avbrottsskador genom vissa störningar i omgivningen på sätt som beskrivs i B 5.1

Vilken självrisk gäller?

Självrisken är alltid lägst den som anges i försäkringsbrevet. Mer om självrisker och karenser kan du läsa i punkterna A 4.3, B 7 och C 7 i villkoren. Här finns också hänvisningar till de särskilda självrisker som kan gälla vid vissa skadehändelser eller på viss egendom.

Vilka säkerhetsföreskrifter finns?

Vi ställer vissa minimikrav på verksamhetens säkerhet. Dessa föreskrifter finns samlade under avsnitt Q Säkerhetsföreskrifter. Även de särskilda villkoren kan innehålla säkerhetsföreskrifter.

Om det vid skada konstateras att du brutit mot en föreskrift som har samband med skadan kan följden bli att ersättningen sätts ned. Nedsättningen är oftast 20-30 procent av den ersättning som annars skulle lämnats, men vid brott mot vissa föreskrifter, exempelvis krav på inbrottsskydd, kan ersättningen utebli helt.

Vad ska jag göra vid skada?

För att du inte ska gå miste om möjlighet till ersättning ska skadan anmälas till oss så snart som möjligt. Då får du också ta del av vår skadeservice.

Du har skyldighet att efter bästa förmåga försöka minska skadans omfattning genom aktiva räddningsåtgärder. Vi ersätter skäliga kostnader för detta. Läs mera i avsnitt R När skada inträffat.

Hur regleras försäkringsavtalet

När försäkringen ska betalas, vilka uppgifter som ska lämnas, hur försäkringen kan förnyas eller sägas upp med mera framgår av avsnitt Y Allmänna avtalsbestämmelser. För övrigt gäller lagen om försäkringsavtal.

Vilka avsnitt beskriver försäkringsskyddet?

Grundskyddet i Åkeriförsäkringen indelas i:
A Egendomsförsäkring
A1 Allrisk Egendomsförsäkring
A2 Rånförsäkring
A3 Oljeskadeförsäkring
B Avbrotts- och extrakostnadsförsäkring
C Ansvarsförsäkring
C7 Lyftansvarsförsäkring
E Rättsskyddsförsäkring
F Överfallsskydd
L Krisförsäkring
P7 Förarskydd
P8 Passagerares resgods
P9 Hemresa vid katastrof
Grundskyddet kan kompletteras med tilläggsförsäkringen:
C6 Transportöransvarsförsäkring

A Egendomsförsäkring

A1 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för

- försäkringstagaren
- annan ägare av egendom som är försäkrad enligt A 5 om ägaren inte kan få ersättning genom annan försäkring.

A2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för egendomsskada som inträffar under den tid försäkringen är i kraft.

A3 Var försäkringen gäller

A3.1 På försäkringsställe eller verksamhetsställe

Försäkringen gäller på de försäkringsställen som anges i försäkringsbrevet. Anges inga försäkringsställen i försäkringsbrevet gäller försäkringen på verksamhetsställen inom Norden.

A3.2 På annan plats

Försäkringen gäller på annan plats inom Norden, men med den begränsning som kan följa av reglerna om fareökning i försäkringsavtalslagen.

Reglerna om riskökning tillämpas inte vid tillfällig förvaring, längst sex månader, för skadebelopp intill 5 prisbasbelopp.

A3.3 Rånförsäkring

Försäkringen gäller inom Norden.

A4 Försäkrat intresse

Försäkringen avser egendomsskada som är en oundviklig följd av sådan skadehändelse för vilken försäkringen gäller.

Med egendomsskada avses sådan fysisk skada på eller förlust av försäkrad egendom som har till följd att egendomens värde minskas eller går förlorat och således inte sådan förlust som uppkommer endast genom att egendomen till exempel inte kan användas på beräknat sätt.

A5 Försäkrad egendom

A5.1 Försäkringen omfattar

- lös egendom som försäkringstagaren använder i verksamheten
- lös egendom som ägs av annan, om försäkringstagaren ansvarar för eller åtagit sig att försäkra egendomen
- av försäkringstagaren bestod fast inredning i lokal
- förhyrd byggnad (förhyrd lokal) om försäkringstagaren enligt hyreskontrakt är skyldig att svara för skada.

Försäkringen gäller endast för skada på eller förlust egendom som har förvärvats lagligt och som erhållits med medel som förvärvats lagligt.

A5.2 Försäkringen omfattar *inte*

- fast egendom utöver vad som anges i A 5.1
- trafikförsäkringspliktigt motordrivet fordon
- registreringspliktiga släpfordon
- luftfartyg, svävare, hydrokopter, segel eller maskindrivna skepp och båtar, timmersläp, kassuner, pontoner, pontonkranar, mudderverk samt byggnadsverk under bogsering till sjöss.

A6 Högsta ersättning

Högsta ersättning vid varje skada är begränsad till 2 prisbasbelopp gånger i Länsförsäkringar antal försäkrade fordon enligt detta villkor, dock totalt 10 prisbasbelopp oavsett antal fordon.

A 6.1 Särskilda ersättningsbegränsningar

Särskilda ersättningsbegränsningar

Typ av egendom	Ersättning
Låsbyten enligt inbrott A 13.2.3.1	1 prisbasbelopp per försäkringsställe
Förhyrd lokal - annan skada - markis eller skylt enligt A 15 glas	1 prisbasbelopp 1 prisbasbelopp
Pengar och värdehandlingar - förvarade i låst värdeskåp enligt SS 3000 eller 3150 eller SS-EN1143 - förvarade på annat sätt - vid rån eller överfall	2 prisbasbelopp 20 procent av prisbasbeloppet 2 prisbasbelopp
Arbetstagares egendom för varje arbetstagare 20 procent av prisbasbeloppet eller belopp enligt kollektivavtal.	

A1 Allrisk Egendomsförsäkring

A1.1 Vad försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för plötslig och oförutsedd fysisk skadehändelse på eller förlust av försäkrad egendom.

Försäkringen gäller inte för skada eller förlust som kan ersättas genom annan försäkring.

A1.2 Undantagna skadehändelser

Försäkringen gäller inte för skada

- Som består i förlitning, förbrukning, korrosion (till exempel rost eller frätning), beläggning, avsättning eller annan försämring såsom vikt förlust, röta, mögel eller åldrande.
- Som består i självförstörelse, till exempel självsprickor, vittring, form- och strukturförändring såsom förgasning, färg- eller luftförändring.
- Som består i att information på datamedia blir obrukbar eller förlorats till följd av tillverkningsfel eller brist hos datamedia, felhantering, felprogrammering.
- Som är av sådan art att den inte påverkar egendomens användbarhet eller som kan avhjälpas genom normal service eller justering.
- Som orsakats av handlande eller underlåtenhet, som med hänsyn till oansändigheterna inneburit betydande risk för skadans uppkomst.
- Som har sina orsaker i sådana omständigheter att den försäkrade eller hans arbetsledning borde ha insett att skada med stor sannolikhet skulle komma att inträffa.
- Genom stöld eller annat tillgrepp om skadetillfället inte kan preciseras.
- Genom dammgenombrott av kraftverksdamm eller regleringsdamm för elkraftproduktion.

A2 Rånförsäkring – vad försäkringen gäller för

A2.1 Rån eller överfall

Försäkringen gäller för skada genom rån eller överfall.

Med rån avses tillgrepp genom våld på person eller användande av hot som innebär trängande fara. Med överfall avses här att våld utövas på person.

Försäkringen gäller också för skada genom lindrigare våld på person, förutsatt att våldet och tillgreppet omedelbart uppfattats av den som utsatts för våldet, att denne gjort vad som rimligen kan begäras för att hindra eller minska skadan och att händelsen kan styrkas genom tillförlitlig utredning.

A2.1.1 Undantag

Försäkringen gäller [inte](#):

- När den som utsatts för rånet eller överfallet medverkat till eller främjat skadan.
- För pengar och värdehandlingar, om den som utsatts för rånet var under 18 år. Vid rån inom försäkringstagarens lokaler gäller dock inte denna åldersgräns.
- Vid utpressning eller kidnappning.

A3 Oljeskadeförsäkring – vad försäkringen gäller för

A3.1 Oljeskada

Försäkringen gäller för skada på egendom tillhörig försäkringstagaren och tredje man genom oförutsedd utströmning av olja från

- cisternanläggning, tankbil eller tankvagn som disponeras av försäkringstagaren i försäkrad verksamhet
- fordon som disponeras av försäkringstagaren i försäkrad verksamhet och som är försäkrad i bolaget.

Anmärkning: Med olja förstås här, utöver vad som enligt tekniskt språkbruk avses därmed, även brandfarlig vätska enligt förordning om brandfarliga varor.

Med egendom räknas även mark, grundvatten, vattentäkt, sjö eller annat vattenområde.

A3.1.1 Undantag

Försäkringen gäller [inte](#) för

- skada på den tank eller cistern från vilken oljan runnit ut
- den olja som runnit ut
- skada på egen egendom genom inblandning av olja i annan vätska än yt- eller grundvatten
- skada som är en följd av normalt och beräkneligt spill
- skada som kan ersättas genom brand-, vatten- eller ansvarsförsäkring eller enligt reglerna i Trafikskadelagen.

A3.2 Särskilda skadevärderingsregler vid oljeskada

Vid skada på egen egendom tillämpas värderingsreglerna i A 7. Vid skada på annans egendom sker värdering enligt allmänna skadeståndsrättsliga regler.

A3.3 Högsta ersättning

Högsta ersättning vid varje skadetillfälle är 10 prisbasbelopp.

A7 Skadevärderingsregler för egendom enligt A A1- A3

Vid skada på egendom beräknas skadebeloppet enligt nedan angivna regler. Skadad och oskadad egendom värderas efter samma grunder.

A 7.1 Skadevärdering egendom

Egendom som återställs

Om återställande sker värderas skadan till kostnaden för att utan dröjsmål återställa föremålet på ett rationellt sätt vad beträffar metoder och material. Med återställande förstås

- reparation
- anskaffande av föremål av samma eller lika ändamålsenligt slag för samma ändamål.

Utökas i samband med återställande skadat föremåls utrustning eller avkastningsförmåga, av annan orsak än ändrad belägenhet, ska vid värderingen göras avdrag för detta.

Återställande måste ske inom två år från skadedagen. Sker det senare på grund av hinder som inte beror på den försäkrade, får tiden två år räknas från den dag då hindret upphörde, dock längst tre år från skadedagen.

I skadekostnaden inräknas inte den värdeminskning som föremålet efter återställande kan anses ha undergått genom skadan.

A 7.1.1 Föremålets värde är mindre än halva nyanskaffningsvärdet

Om föremålet minskat i värde genom ålder, slitage och omodernitet med mer än halva nyanskaffningsvärdet vid skadetillfället, värderas skadan till kostnaden för återställandet, dock högst till det på grund av ålder, slitage och omodernitet minskade värdet.

A 7.2 Speciella regler för vissa föremål

- Skada på datorer samt utrustning och tillbehör till dessa värderas till kostnaden för återställandet, dock högst till dagsvärdet.
- Skada på originalhandlingar, fotoarkiv och informationsförsedda datamedia värderas till de normala kostnader som inom två år läggs ned för att återställa den information som förlorats genom skadan.
- Skada på värdehandlingar värderas till de normala kostnader som inom två år läggs ned på att återställa eller återanskaffa värdehandlingar.
- Skada på egendom som tillhör arbetstagare och utgörs av personlig lösegendom värderas enligt bolagets hemförsäkringsvillkor.

A 7.3 Egendom som [inte](#) återställs

Återställs inte skadat föremål inom två år, värderas skadan till skillnaden mellan föremålets dagsvärde omedelbart före och omedelbart efter skadan.

A 7.4 Skadevärdering genom skiljemän

Vid tvist om värdet av skada på egendom ska på begäran av part värderingen hänskjutas till avgörande genom skiljedom. Lagen om skiljemän tillämpas.

A 8 Självrisk

Vid varje skadetillfälle gäller en självrisk som är lägst 20 procent av prisbasbeloppet.

Avtal kan träffas om annan självrisk, som då anges i försäkringsbrevet.

Självrisk som uttrycks i prisbasbelopp avrundas till närmaste 100-tal kronor.

A 8.1 Särskild självrisk

Särskild självrisk som är angiven under A A1-A3 gäller dock om den är högre.

A 9 Skadeersättningsregler för egendom enligt A A1- A3

Anmärkning: För viss egendom och vissa skadehändelser gäller särskild begränsning av högsta ersättning enligt A A1-A3.

A 9.1 Ersättningsbelopp

Ersättningsbeloppet utgörs av

- skadebelopp enligt A 7 Skadevärderingsregler
 - röjningskostnad enligt A 9.3
 - räddningskostnad enligt A 9.4
- med avdrag för*
- självrisk enligt A 8
- och med hänsyn till*
- leverantörsgaranti enligt A 9.6.

A 9.2 Högsta ersättning

Ersättning lämnas högst med de belopp som anges i A 6.

A 9.3 Rönjningskostnad

I samband med sådan skada som omfattas av försäkringen lämnas även ersättning för kostnader för nödvändig rivning, rönjning, borttransport, destruktion och deponering. Den sammanlagda ersättningen begränsas till de belopp som anges i A 6.

A 9.4 Räddningskostnad

Bolaget ersätter den försäkrades kostnader för räddningsåtgärder enligt R 1.3 om de med hänsyn till omständigheterna varit skäligen. I samband med sådan skada som omfattas av försäkringen lämnas även ersättning för skada som uppkommit genom att försäkrad egendom vid skäligen räddningsåtgärd skadats, förkommit eller stulits. Ersättning lämnas dock inte om gottgörelse kan erhållas från annat håll. Den sammanlagda ersättningen begränsas till de belopp som anges i A 6.

A 9.5 Inteckningshavare

A 9.5.1 Panträtt

För den som har panträtt i fast egendom eller tomträtt gäller bestämmelserna i lag om säkerhetsrätt i försäkringsersättning vid betalning av ersättning på grund av försäkringsavtal. Säkerhetsrätten gäller inte vid skada på lös egendom.

A 9.5.2 Företagsinteckning

Om den som innehar rätt enligt företagsinteckning anmäler namn och adress hos bolaget, så har han, om skadan avser företagsintecknad egendom, företrädesrätt till försäkringsersättning enligt försäkringsavtalet. Företrädesrätten gäller om ersättningsbeloppet överstiger 10 procent av försäkringsbeloppet för ifrågavarande slag av egendom. Gällande lag om inbördes företrädesrätt mellan dess inteckningshavare samt om andra rättsägares rätt vid konkurs och utmätning är tillämplig.

A 9.6 Leverantörsgaranti

Är leverantör eller entreprenör enligt åtagande i avtal skyldig att ersätta skada på försäkrad egendom betalar bolaget inte kostnaden härför. Denna begränsning avser dock inte följdskada på annan funktionell enhet än den som varit felaktig.

Undantaget tillämpas inte i den mån leverantör eller entreprenör inte kan fullgöra sin skyldighet och den försäkrade kan styrka detta.

Är den försäkrade tillverkare eller försäljare av den försäkrade egendomen, lämnas inte ersättning för skada på denna, om skadan skulle ha omfattats av för branschen gängse garanti vid försäljning eller leverans.

A 9.7 Skadeersättningsregler i övrigt

Bolaget har rätt att istället för att betala kontant ersättning föreskriva att skadad egendom återställs eller tillhandahållas annan likvärdig egendom.

Bolaget är inte skyldigt att överta skadad egendom, men har rätt att efter värdering överta större eller mindre del av denna. Kommer egendom för vilken ersättning utgetts tillrätta, ska egendomen snarast ställas till bolagets förfogande. Den försäkrade får dock behålla egendomen om han utan dröjsmål återbetalar därför erhållen ersättning.

A 9.8 Tidpunkt för betalning av skadeersättning

Ersättning ska betalas senast en månad efter det att den försäkrade styrkt sitt krav och i övrigt fullgjort vad som åligger honom.

Den del av ersättningen som den försäkrade har rätt till först när försäkrad egendom återställs eller återanskaffas, ska betalas senast

en månad efter det att den försäkrade visat att så skett. Om myndighets förbud att återuppföra skadad byggnad överklagats och bolaget på grund av detta väntat med att betala ut ersättning, ska ersättningen betalas senast en månad efter det att bolaget erhållit utredningen eller värderingen.

A 9.9 Räntebestämmelser

Betalas skadeersättning senare än vad som sagts ovan utgår dröjsmålsränta enligt räntelagen.

För den tid som utbetalning fördröjts genom polisutredning eller skiljemannavärdering, betalar bolaget ränta enligt Riksbankens referensränta.

Ränta betalas inte om den är mindre än 1 procent av prisbasbeloppet.

Bolaget betalar inte den ränta som beror på den försäkrades dröjsmål att fullgöra vad som ankommit på honom enligt avsnitt R.

B Avbrotts- och extrakostnadsförsäkring

B 1 Vem försäkringen gäller för och försäkrad verksamhet

Försäkringen avser kontorsverksamhet och gäller för försäkrings-tagaren såsom innehavare av försäkrad rörelse.

B 2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för avbrottsskada till följd av egendomsskada med mera enligt B 5.1, då egendomsskadan inträffar under den tid försäkringen är i kraft.

B 3 Försäkrat intresse

B 3.1 Försäkringen avser extrakostnader som är en följd av egendomsskada med mera enligt B 5.1.

Med extrakostnader avses ofrånkomliga kostnader för rimliga åtgärder i syfte att upprätthålla den försäkrade verksamheten i den omfattning den skulle haft om skada inte inträffat.

B 3.2 Försäkringen avser även avbrottsskada som är en följd av egendomsskada med mera enligt B 5.1, som trots åtgärder enligt ovan inte kunnat undvikas.

Med avbrottsskada avses sådan skada som består i att det försäkringsmässiga täckningsbidraget minskas eller går förlorat genom inskränkning i den försäkrade rörelsen.

B 3.3 Försäkringsmässigt täckningsbidrag

Härmed avses försäljningsvärdet för såld, levererad vara eller utförda tjänster – exklusive mervärdesskatt och särskilda varuskatter – minskad med häremot svarande kostnader för

- lämnade rabatter
- frakter, transport- och sjöförsäkringspremier, tullavgifter samt emballage för försäljning
- licenser och royalties i den mån de inte är garanterade
- förbrukning av direkt och indirekt material, det vill säga huvudsakligen råmaterial, förbrukningsartiklar och handelsvaror
- frakter, transport- och sjöförsäkringspremier, tullavgifter samt emballage för anskaffning av råmaterial, förbrukningsartiklar och handelsvaror
- reparation och underhåll av maskiner, verktyg och övriga driftsinventarier
- energi-, vatten- och avloppsgifter i den mån de inte utgör kontrakterade minimiavgifter
- tillverkningskatter.

Anvisningar

I täckningsbidraget inräknas alltså löner till alla arbetstagare samt av dessa löner beroende avgifter enligt lag eller avtal.

Kostnader av de slag som anges i definitionen dras från försäljningsvärdet i den mån de förekommer i försäkringstagarens rörelse.

Kostnad för direkt och indirekt material ska så nära som möjligt beräknas efter marknadspriset under den tid som materialförbrukningen avser. Om leverans sker från en avdelning till en annan inom ett företag eller från ett företag till ett annat inom en och samma koncern, ska tillämpat debiteringspris alltid justeras till gängse marknadspris. Denna bestämmelse behöver inte tillämpas om avbrottsförsäkring tecknats gemensamt för hela rörelsen respektive hela koncernen.

Vissa avdragsposter i definitionen hänför sig till rörelsens tillverkningsvolym. Denna överensstämmer i regel inte med försäljningsvolymen, varför tillverkningskostnaderna måste korrigeras med värdet av förändrad volym av egentillverkat hel- och halvfabrikatlager. Denna korrigering sker med förändringen av lagrets inventerade värde mellan räkenskapsårets början och slut. Detta förutsätter att inventeringsprinciperna är oförändrade under året samt att all inverkan genom förändring av dolda reserver elimineras. Förändringen av det inventerade värdet ska omräknas med hänsyn till marknadspris under perioden för direkt och indirekt material.

Om lagret ökat måste tillverkningskostnaderna reduceras för att överensstämma med försäljningsvolymen. Om lagret minskat måste tillverkningskostnaderna ökas.

Vid justering på grund av lagerförändring ska in- och utgående lager av hel- och halvfabrikat tas upp till summan av däri nedlagda tillverknings- och driftskostnader enligt definitionen.

Anmärkning: Annan definition av täckningsbidrag kan tillämpas, vilken då anges i försäkringsbrevet.

B 3.4 Undantag

Ersättning lämnas inte för förlust som beror på förlängd avbrotts tid på grund av den försäkrades ekonomiska förhållanden, till exempel bristande försäkringsskydd eller kapitalbrist.

Ersättning lämnas inte heller för sådan förlust som orsakats av att en del av ansvarstiden unyttjats för förbättring, utvidgning eller annan förändring av den skadade egendomen utöver dess återställande till samma skick som före skadan. Detta gäller även sådan förändring som är en följd av myndighets åtgärd.

B 4 Högsta ersättning

Om inte annat anges i försäkringsbrevet gäller avbrotts- och ekstrakostnadsförsäkringen utan försäkringsbelopp förutom vid brand då ersättningen är begränsad till 350 prisbasbelopp.

B 5 Vad försäkringen gäller för

B 5.1 Avbrottsskada

Försäkringen gäller för avbrottsskada genom:

- Sådan skada som egendomsförsäkringen enligt A A1-A3 gäller för.
- Oförutsett avbrott i tillförsel utifrån av el, gas, vatten eller värme.
- Att tillträde till rörelsen hindras genom avspärning beordrad av räddningstjänst eller polismyndighet. Ersättning lämnas i den mån ersättning inte kan fås av allmänna medel och högsta ersättning är 10 prisbasbelopp.
- Att leveransavtal inte kan fullföljas på grund av att sådan skada som egendomsförsäkring enligt A A1-A3 gäller för, inträffat inom Norden hos leverantör eller kund med vilken försäkringstagaren har gällande kontrakt. Försäkringen gäller inte för längre tid än den för leveranskontraktet återstående kontraktstiden. Högsta ersättning är 10 prisbasbelopp om inte annat anges i försäkringsbrevet.

B 5.2 Försäkringen ersätter

- extrakostnader
- bortfall av täckningsbidrag som uppkommer under ansvarstiden. Ansvarstiden räknas från den tidpunkt då skada enligt B 5.1 inträffat och är tolv månader om inte annat anges i försäkringsbrevet.

B 6 Skadevärderingsregler

B 6.1 Extrakostnader

Skada värderas till verifierade ofrånkomliga kostnader för rimliga åtgärder i syfte att upprätthålla den försäkrade verksamheten i den omfattning den skulle haft om skada inte inträffat.

B 6.2 Täckningsbidragsförlust

Skada värderas efter ansvarstidens slut.

B 6.2.1 Beräkning av täckningsbidrag

B 6.2.1.1 Täckningsbidrag under jämförelseperiod

Täckningsbidraget beräknas under en jämförelseperiod som är av samma längd som ansvarstiden, dock högst tolv månader. Jämförelseperioden börjar tolv månader före dagen då skada enligt B 5.1 inträffat. Överstiger ansvarstiden tolv månader ska det sålunda beräknade beloppet ökas med täckningsbidraget under en mot den överskjutande tiden svarande jämförelseperiod, som också börjar tolv månader före skadedagen.

B 6.2.1.2 Jämkat täckningsbidrag under jämförelseperioden

Råder under ansvarstiden andra förhållanden än under jämförelseperioden och sammanhänger dessa förhållanden inte med skadan, ska det enligt B 6.2.1.1 beräknade beloppet jämkas. Jämkningen ska ske genom att det för jämförelseperioden framräknade täckningsbidraget ökas eller minskas.

Det jämkade beloppet ska anses utgöra det täckningsbidrag som rörelsen skulle ha gett under ansvarstiden, om skada inte inträffat.

B 6.2.1.3 Faktiskt täckningsbidrag

Det täckningsbidrag som rörelsen faktiskt gett under ansvarstiden beräknas, varvid ska iakttas att

- kostnader som inte är försäkrade, till den del de överstiger vad som proportionellt svarar mot rörelsens minskade omfattning, ska dras från täckningsbidraget endast i den mån försäkringstagaren visar att de medfört minskning av förlusten
- täckningsbidraget ska ökas med ett belopp som svarar mot sådant bortfall av täckningsbidrag som orsakas av att en del av ansvarstiden – utöver den tid som skulle ha erfordrats för att återställa den skadade egendomen i samma skick som före skadan – blivit använd för förbättring utvidgning eller annan förändring, inbegripet sådan som är en följd av myndighets beslut.

B 6.3 Skadebelopp

Skadebeloppet utgörs av det i B 6.2.1.2 angivna täckningsbidraget minskat med

- det täckningsbidrag som rörelsen faktiskt gett under ansvarstiden enligt B 6.2.1.3
- sådana i täckningsbidraget enligt B 6.2.1.2 ingående kostnader som under ansvarstiden kunnat inbesparas
- det täckningsbidrag som innefattas i ersättning för egendoms-skadan, till exempel ersättning för varor och eget reparationsarbete
- den ränteavkastning som försäkringstagaren under ansvarstiden erhållit på ersättning för egendomsskadan
- sådan ökning av täckningsbidrag som till följd av skadan under ansvarstiden uppstått i annan rörelse, som försäkringstagaren själv eller annan för hans räkning driver.

B 6.4 Skadevärdering genom skiljemän

Vid tvist om värdet av avbrottsförlust ska på begäran av part värderingen hänskjutas till avgörande genom skiljedom. Lagen om skiljemän tillämpas.

B 7 Självrisk

Vid varje skadetillfälle gäller en självrisk som är lägst 20 procent av prisbasbeloppet.

Avtal kan träffas om annan självrisk, som då anges i försäkringsbrevet.

Självrisk som uttrycks i prisbasbelopp avrundas nedåt till närmaste 100-tal kronor.

B 8 Skadeersättningsregler

Bolaget ersätter

- skada värderad enligt B 6 Skadevärderingsregler
- ränta enligt B 8.2 med avdrag för
- självrisk enligt B 7.

B 8.1 Högsta ersättning

Ersättning lämnas med högst det belopp som anges i B 4.

B 8.2 Ränta

Bolaget ersätter skälig ränteförlust eller räntekostnad under ansvarstiden med hänsyn till att ersättningen inte betalas förrän efter ansvarstidens slut. Ränteförlust eller räntekostnad beräknas efter Riksbankens referensränta ökat med 2 procentenheter.

B 8.5 Tidpunkt för betalning av skadeersättning

Skada regleras efter ansvarstidens slut. Ersättning ska betalas senast en månad efter det att den försäkrade styrkt sina krav och i övrigt fullgjort vad som åligger honom.

Om polisutredning eller värdering av skiljemän avvaktas ska ersättning betalas senast en månad efter det att bolaget erhållit utredningen eller värderingen.

B 8.6 Räntebestämmelser

Betalas ersättningen senare än vad som sagts ovan utgår dröjsmålsränta enligt räntelagen.

För den tid som utbetalning fördröjts genom polisutredning eller skiljemannavärdering betalar bolaget ränta enligt Riksbankens referensränta.

Bolaget betalar inte den ränta som beror på den försäkrades dröjsmål att fullgöra vad som ankommit på honom enligt R 1.

C Ansvar

För att full försäkring ska föreligga måste samtliga försäkringstagarens tillhöriga fordon som används i åkeriverksamheten ha ansvarsförsäkring i Länsförsäkringar.

I annat fall är vår ansvarighet begränsad till vad som svarar mot förhållandet mellan premien för antal försäkrade och premien för totala antalet fordon som används i åkeriverksamheten.

C 1 Vem försäkringen gäller för och försäkrad verksamhet

C 1.1 Försäkrad verksamhet med lätt lastbil, personbil, buss och taxi

Försäkringen avser åkeriverksamhet och gäller för försäkringstagaren (den försäkrade) och dennes arbetstagare för skada orsakad i tjänsten.

Försäkringen gäller också för den försäkrade såsom ägare eller brukare av fastighet, där verksamheten bedrivs samt för byggnads- och anläggningsarbeten som utförs på sådan fastighet.

C 1.2 Försäkrad verksamhet med tung lastbil med totalvikt över 3 500 kilo

Försäkringen avser yrkesmässig åkeriverksamhet och gäller för försäkringstagaren (den försäkrade) och dennes arbetstagare för skada orsakad i tjänsten. Åkeriverksamhet omfattar även bärgningsuppdrag.

Försäkringen gäller också för den försäkrade såsom ägare till eller brukare av fastighet, där verksamheten bedrivs samt för byggnads- och anläggningsarbeten som utförs på sådan fastighet.

C 1.2.1 Verksamhet med tung lastbil med totalvikt över 3 500 kilo som inte omfattas av försäkringen

Försäkringen gäller inte för

- mobilkran- gräv-, schakt-, rivnings- och sprängningsverksamhet
- montage- och installationsverksamhet
- gräventreprenad, byggnads- och anläggningsarbeten
- trädfällning, beskärning, sly-, gräs- och buskröjning som inte huvudsakligen utförs med fordonsmonterat aggregat
- verksamhet där försäljning av varor sker kontinuerligt
- det ansvar som den försäkrade har i enlighet med transporträttsliga regler och bestämmelser
- vägtransportledare och signalvakt.

Vidare tillämpas punkten C 6.

C 2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skadeståndskrav som avser skada som inträffar under den tid försäkringen är i kraft.

C 3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar i hela världen utom i USA och Kanada.

Vid försäljnings- och inköpsresor samt vid konferenser och mässor gäller försäkringen dock för skada som inträffar i hela världen.

C 4 Försäkringsbelopp

Försäkringsbeloppet anger det belopp till vilket skadestånd, utrednings-, förhandlings-, rättegångs- och räddningskostnader sammanlagt är försäkrade.

C5 Vad försäkringen gäller för

C5.1 Person- och sakskada

Försäkringen omfattar skadeståndsskyldighet för person- och sakskada enligt

- allmänna skadeståndsrättsliga regler
- allmänna bestämmelser utgivna av branschorganisation inom den försäkrades verksamhetsområde
- sedvanligt kontrakt med SJ eller annan järnvägsförvaltning för skada genom rullande materiel, överskriden lastprofil, trafik på stickspår eller användande av obehövad järnvägsövergång
- sedvanligt kontrakt med strömleverantör där den försäkrade övertagit ansvar enligt lagen om elektriska anläggningar
- sedvanligt nyttjanderättsavtal med fastighetsägare avseende övertaget fastighetsägaransvar
- Sveriges Åkeriföretags ansvarsbestämmelser avseende kontaminationskador vid bulk- och tanktransporter (BULK 91, BULK 20).

Om denna försäkring gör undantag för sak- eller personskada gäller denna försäkring inte heller för förmögenhetsskada till följd av den undantagna skadan.

C5.2 Ren förmögenhetsskada

Försäkringen omfattar skadeståndsskyldighet för ren förmögenhetsskada i vissa fall enligt C 6.5.1.

Anmärkning: Med ren förmögenhetsskada menas ekonomisk skada som uppstår utan samband med person- eller sakskada.

C5.3 Ansvar enligt Dataskyddsförordningen

Försäkringen omfattar den skadeståndsskyldighet för materiell eller immateriell skada som den försäkrade kan bli skyldig att betala enligt Artikel 82 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter (Dataskyddsförordningen).

C5.4 Åtagande

Vid skadeståndskrav som kan omfattas av försäkringen och som överstiger avtalad självrisk åtar sig bolaget gentemot den försäkrade att

- utreda om skadeståndsskyldighet föreligger
- förhandla med den som kräver skadestånd
- föra den försäkrades talan vid rättegång eller skiljemannaförfarande och därvid betala de rättegångs eller skiljemannakostnader som den försäkrade åsamkas eller åläggs att betala och som denne inte kan få ut av motpart eller annan
- betala det skadestånd som den försäkrade är skyldig att erlägga.

C6 Vad försäkringen **inte** gäller för

C6.1.1 Levererad produkt

Försäkringen gäller **inte** för:

- Skada på produkt som den försäkrade levererat om skadan består i eller är en följd av fel, brist eller defekt hos produkten eller i montering, uppförande eller annan åtgärd i samband med leverans av produkten.
- Kostnad i samband med reklamation, utbyte eller återtagande av levererad produkt. Försäkringen gäller inte heller för räddningskostnader eller andra kostnader till följd av att levererad produkt befaras orsaka skada.
- Skada som kan avhjälpas genom åtgärdande av fel, brist eller defekt hos levererad produkt.

Med skada på levererad produkt förstås här även skada som beror på att den levererade produkten måste undersökas, repareras eller bytas ut och att ingrepp därmed måste ske i annan egendom än den levererade produkten.

C6.1.2 Bristande produktsäkerhet

Försäkringen gäller inte för skada genom levererad produkt när den försäkrade underlåtit att utföra sedvanliga undersökningar, provningar eller analyser för att fastställa produktens lämplighet för avsett ändamål och detta medfört att fel, brist eller defekt i produkten inte upptäckts.

C6.1.3 Utebliven effekt

Försäkringen gäller inte för skada genom att levererad kemisk produkt eller levererat läkemedel inte förhindrat, avbrutit eller påverkat sådant beräkneligt händelseförlopp eller sådan beräknelig utveckling eller sjukdom som pågår eller skulle ha uppkommit om produkten inte använts.

C6.2 Omhändertagen egendom¹⁾

C 6.2.1 Försäkringen gäller **inte** för skada på egendom som den försäkrade eller annan för hans räkning:

- Hyr, leasar, lånar eller nyttjar. Försäkringen gäller dock för sådan skada som avses i Länsförsäkringars motorfordonsvillkor avseende vagnskadeförsäkring, på tillfälligt lånad truck eller lastmaskin i samband med lastning eller lossning av gods, om ersättning inte kan lämnas från annan försäkring.
- På grund av särskilt åtagande yrkesmässigt lyfter, transporterar eller förvarar. Försäkringen gäller dock för skada på gods som skadas vid sådant tillfälligt lyft med lastbil eller sådan tillfällig kortare transport som inte omfattas av lag om inrikes vägtransport, CMR eller SÅs ansvarsbestämmelser.
- Uppför eller nedmonterar, om egendomen ingår i bygnadsverk eller broar.
- Omhänderhar för att i serie tillverka, bearbeta eller ihopsätta, såvida inte skada drabbar enstaka exemplar.
- Omhänderhar för försäljning.

C 6.2.2 Försäkringen gäller **inte** heller om skada på sådan egendom inträffar sedan egendomen avlämnats eller återlämnats.

Anmärkning: Särskild självrisk gäller enligt C 7.1 för andra lyft eller transporter än de som är undantagna i C 6.2.

C6.3 Trafik med motordrivet fordon¹⁾

Försäkringen gäller inte för skada som omfattas av trafikförsäkring, vilken tillhandahålls i landet ifråga, och som inträffar till följd av trafik med motordrivet fordon

- för vilket Trafikskadelagen eller motsvarande utländsk lagstiftning gäller
- när det används inom tävlingsområde när den försäkrade eller någon som denne ansvarar för är ägare, brukare eller förare av det motordrivna fordonet.

Detta undantag tillämpas även om den försäkrade underlåtit att teckna trafikförsäkring. Försäkringen gäller dock för skada orsakad med truck eller lastmaskin – som den försäkrade tillfälligt lånat i samband med lastning eller lossning av gods – och som drabbar utlånarens egendom.

C6.4 Luftfartyg, skepp, båtar och liknande¹⁾

Försäkringen gäller **inte** för

- skada genom luftfartyg, svävar eller hydrokopter
- sakskada orsakad genom segel- eller maskindrivna skepp och båtar eller genom kollision med av dessa bogserade föremål när den försäkrade, eller någon som denne ansvarar för är ägare, brukare eller förare av dessa farkoster.

C 6.5 Miljö- och byggherreansvar¹⁾

C 6.5.1 Försäkringen gäller **inte** för skada som består i eller är en följd av miljöskada. Med miljöskada avses skadeståndsskyldighet enligt miljöbalken.

Försäkringen gäller dock om skada beror på att

- fel tillfälligt har begåtts
- fel plötsligt och oförutsett har uppkommit på byggnad, anläggning eller anordning.

I dessa fall gäller försäkringen även för ren förmögenhetsskada.

Anmärkning: Särskild självrisk gäller enligt C 7.1 vid ren förmögenhetsskada.

C 6.5.2 Försäkringen gäller **inte** för sakskada eller ren förmögenhetsskada som den försäkrade kan bli ansvarig för enligt miljöbalken i egenskap av byggherre eller entreprenör om skadan orsakats genom sprängning, pålning, spontning, schaktning eller grävning.

C 6.6 Straffskadestånd

Försäkringen gäller inte för straffskadestånd (punitive damages) eller annan liknande ersättning.

C 6.7 Fel och brist i utredningar och beskrivningar

Försäkringen gäller inte för skada uppkommen till följd av fel eller brist i utredningar, beskrivningar, beräkningar, ritningar, råd eller anvisningar, som lämnats i yrkesmässigt rådgivande verksamhet.

C 6.8 Förutsebar skada

Försäkringen gäller inte för skada som uppkommit under sådana omständigheter att det för den försäkrade eller hans arbetsledning borde ha stått klart att skada med stor sannolikhet skulle komma att inträffa.

C 6.9 Lag, myndighets föreskrift, domstols dom eller beslut

Försäkringen gäller inte för skada som orsakats genom åsidosättande av lag, myndighets föreskrift, domstols dom eller beslut, såvida inte den försäkrade kan visa att arbetsledningen varken haft eller borde haft kännedom om åsidosättandet.

C 6.10 Atomskada

Försäkringen gäller inte för sådan atomskada som den försäkrade kan göras ansvarig för enligt atomansvarighetslagen eller motsvarande utländsk lagstiftning.

C 6.11 Asbest, formaldehyd och PCB

Försäkringen gäller inte för skada orsakad av asbest, formaldehyd eller PCB.

C 6.12 Poly- och perfluorerade alkylsubstanser (PFAS)

Försäkringen gäller inte för skada orsakad av eller som har samband med poly- och perfluorerade alkylsubstanser (PFAS). Med PFAS avses samtliga från tid till annan ingående ämnen i samlingsnamnet PFAS, inkluderande men ej begränsat till den PFAS-definition som från tid till annan används av Kemikalieinspektionen. Undantaget gäller även för annat kemiskt ämne eller produkt som kan ersätta PFAS.

C 6.13 Krav mellan försäkrade

Skada som de försäkrade orsakar varandra ersätts inte, om inte detta särskilt framgår av försäkringsbrevet.

C 6.14 Arbetsskada och annan försäkring

C 6.14.1 Arbetsskada

Försäkringen gäller inte för arbetsskada som drabbar försäkrads egna arbetstagare.

C 6.14.2 Annan försäkring

Försäkringen gäller inte till den del ersättning kan lämnas genom annan försäkring. Försäkringen gäller dock om regressrätt föreligger mot den försäkrade.

C 7 Självrisk

Vid varje skadetillfälle gäller en självrisk som är lägst 10 procent av prisbasbeloppet. Avtal kan träffas om annan självrisk, som då anges i försäkringsbrevet.

Endast en självrisk avdras

- vid flera skador som orsakats av samma defekt hos en eller flera levererade produkter
- för skador som uppkommit av samma orsak och vid samma skadetillfälle.

C 7.1 Särskild självrisk

Självrisken är lägst

- 20 procent av prisbasbeloppet vid skada på egendom som den försäkrade, eller för hans räkning annan person, åtagit sig att installera, montera, demontera, bearbeta, kontrollera, besiktiga eller tillse
- 20 procent av prisbasbeloppet vid skada på egendom som den försäkrade eller för hans räkning annan person lyft eller transporterat, i andra fall än de som är undantagna i C 6.2
- 10 procent av skadebeloppet, dock lägst 20 procent av prisbasbeloppet vid byte eller ändring av lås till följd av nyckelförlust
- 30 procent av skadebeloppet, dock lägst 1 prisbasbelopp och högst 10 prisbasbelopp, vid sakskada genom brand eller explosion som orsakats av svetsning, skärning, lödning, takläggning, bearbetning med snabbgående verktyg eller annat arbete som medför uppvärmning eller gnistbildning
- 1 prisbasbelopp vid ren förmögenhetsskada enligt C 6.5.1.

C 8 Skadeersättningsregler

Bolaget ersätter

- kostnaderna enligt C 5.4
- räddningskostnader enligt C 8.2 med avdrag för självrisk enligt C 7.

C 8.1 Hösta ersättning

Bolagets ersättningsskyldighet, även om försäkringstagaren har Åkeriförsäkring för fler än ett fordon, är begränsad till 10 miljoner kronor vid varje skada och totalt 20 miljoner kronor per försäkringsår, dock högst

- 10 miljoner kronor vid skada genom levererad produkt om flera skador orsakats av samma fel, brist eller defekt hos en eller flera produkter, oavsett om skadorna inträffat under ett eller flera försäkringsår. Ersättning lämnas därvid inom det försäkringsbelopp som gällde vid den tidpunkt då första skadan inträffade.
- 10 miljoner kronor vid skador som uppkommit av samma orsak och inträffat vid samma tillfälle.
- 500 000 kronor vid skada på egendom som lyfts eller transporterats i andra fall än de som är undantagna i C 6.2.
- 6 prisbasbelopp vid byte eller ändring av lås till följd av nyckelförlust.
- 10 prisbasbelopp vid varje skada enligt C 5.3.
- 25 prisbasbelopp per försäkringsår för ren förmögenhetsskada enligt C 6.5.1.

¹⁾ Detta undantag tillämpas inte vid skada genom levererad produkt. Härmed avses skada orsakad av defekt som funnits hos produkten när den sattes i omlopp av den försäkrade eller därefter tillförs produkten genom åtgärder som den försäkrade eller för hans räkning annan person vidtagit.

C8.2 Räddningskostnad

Om den försäkrade haft utgift (räddningskostnad) för att begränsa omedelbart förestående eller inträffad skada som kan föranleda skadeståndsskyldighet som omfattas av försäkringen, lämnas ersättning om åtgärderna med hänsyn till omständigheterna varit skäliga.

Ersättning lämnas dock inte för kostnad för att avvärja befarad skada på grund av defekt hos levererad produkt.

C8.3 Tidpunkt för betalning av ersättning

Ersättning ska betalas senast 1 månad efter det att den försäkrade fullgjort vad som åligger honom enligt avsnitt R.

C8.4 Räntebestämmelser

Betalas ersättning senare än vad som sagts ovan betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen. Ränta betalas inte om den är mindre än 1 procent av prisbasbeloppet. Bolaget betalar inte den ränta som beror på den försäkrades dröjsmål att fullgöra vad som ankommit på honom enligt avsnitt R.

C6 Transportörsvarsförsäkring

För att full försäkring ska föreligga måste samtliga försäkringstagarens tillhöriga fordon som används i åkeriverksamheten ha ansvarsförsäkring i Länsförsäkringar.

I annat fall är vår ansvarighet begränsad till vad som svarar mot förhållandet mellan premien för antal försäkrade och premien för totala antalet fordon som används i åkeriverksamheten.

Transportörsvarsförsäkring ingår om det framgår av försäkringsbrevet.

C6.1 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen omfattar, om inte annat framgår av försäkringsbrevet den försäkrades åkeriverksamhet vad som anges under C6 4.1 och för transport med fordon på väg enligt C6 2.

C6.2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för transporter som har påbörjats under försäkringsperioden. Försäkringen omfattar även transporter som utförs med likvärdigt hyresfordon som tillfälligt ersätter ordinarie fordon.

C6.3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller inom Norden, om inte annat avtalats mellan försäkringstagaren och försäkringsgivare.

C6.4 Vad försäkringen gäller för

C6.4.1 Omfattning

Försäkringen omfattar den försäkrades ansvar enligt:

- Lagen om inrikes vägtransport (VTL).
- Sveriges Åkeriföretags gällande ansvarsbestämmelser om ansvar för transport av gods inom Sverige samt mellan Sverige, Danmark, Finland och Norge (ALLTRANS 2007).
- Sveriges Åkeriföretags gällande ansvarsbestämmelser om ansvar för transport av gods inom Sverige samt mellan Sverige, Danmark, Finland och Norge (ALLÅK 86).
- Konventionen om fraktavtalet vid internationell godsbefordran på väg (CMR).
- Sveriges Åkeriföretags gällande ansvarsbestämmelser för budbils-transport (ALLBUD 98).

Om särskild tilläggsförsäkring tecknats omfattar försäkringen även den försäkrades ansvar enligt:

- Allmänna bestämmelser för bohags- och kontorsflyttning (Kontor 2003) gentemot icke konsument.
- Allmänna bestämmelser för bohagsflyttning (BOHAG 2010) gentemot konsument.
- Sveriges Åkeriföretags ansvarsbestämmelser avseende kontaminationsskador vid bulk- och tanktransporter (BULK 91, BULK 20).

Efterfordon enligt Lagen om vägtrafikdefinitioner § 2 betraktas enligt denna försäkring som gods.

C6.4.2 Utvidgat ansvar vid inrikes vägtransport i Sverige (ej CMR-transport)

När särskilt avtal träffats och när godset inte är särskilt varuförsäkrat omfattar försäkringen vid inrikes transport även ersättningsskyldighet oavsett vållande till följd av

- skada på det transporterade godset som har uppkommit såsom påvisbar direkt följd av en trafikolycka
- skada som under fordonets framförande enbart har drabbat lasten såsom en följd av lastens kollision med föremål utanför fordonet.
- förlust till följd av stöld
- annan skada på grund av fordonsbrand eller åsknedslag.

C6.4.3 Åtagande

Vid skadeståndskrav som kan omfattas av försäkringen och som överstiger avtalad självrisk, åtar sig bolaget gentemot den försäkrade att:

- Betala frakt, tull och andra kostnader som försäkringstagaren kan åläggas återbetala med stöd av art 23:4 i CMR eller i § 32 i lag om inrikes vägtransport.
- Utreda om skadeståndsskyldighet föreligger.
- Förhandla med den som kräver skadestånd.
- Föra den försäkrades talan vid rättegång eller skiljemannaförfarande och därvid betala de rättegångs- eller skiljemannakostnader som den försäkrade åsamkas eller åläggs att betala och som denna inte kan få av motpart eller annan.
- Betala det skadestånd som den försäkrade är skyldig att utlagga.
- Ersätta försäkringstagarens skäliga merkostnader som kan uppkomma vid vidaretransport av gods till mottagaren när transporten har avbrutits genom trafikolycka, maskinhaveri eller tekniskt fel på fordonstillbehör.
- Ersätta skäliga bärgnings-, rengörings- och städkostnader på olycksplatsen samt på fordonet i samband med godsskada upp till högst 1 prisbasbelopp vid varje skada. Detta gäller endast då ersättning inte betalas ur annan försäkring.

C6.5 Vad försäkringen inte gäller för

C6.5.1 Allmänna undantag

Försäkringen gäller inte för förlust eller skada:

- a) Som försäkringstagaren, eller någon i arbetsledande ställning, har vållat genom uppsåt eller grov vårdslöshet.
- b) Som har uppkommit under magasinering och lagring utom vid mellanlagring som varit nödvändig för transportuppdragets utförande.
- c) Som beror på slitage eller kan hänföras till bristfälligt underhåll av fordonet.
- d) Som har förorsakats av att fordonets eller lastens högsta tillåtna dimensioner har överskridits.
- e) Som har förorsakats av att fordonets lastförmåga har överskridits.

- f) På temperaturkänsligt gods om skadan är en följd av att transporten skett med transportmedel eller lastbärare som inte särskilt konstruerats och utrustats för transport av sådant gods. I den mån godset under transporten omlastas eller i övrigt blir föremål för mellanlagring ska motsvarande gälla för lagringsutrymmet.
- g) Om försäkringstagaren, eller någon i arbetsledande ställning, har fört fordonet utan att ha giltigt körkort.
- h) Om försäkringstagaren, eller någon i arbetsledande ställning, har gjort sig skyldig till rattfylleri eller varit straffbart påverkad av annat berusningsmedel än alkohol. Försäkringen gäller dock om han kan göra sannolikt att skadan har uppkommit oberoende av detta.
- i) Då försäkringstagaren, eller någon i arbetsledande ställning, använt fordonet för olovlig transport av gods.
- j) Vid transporter där varken lastning eller lossning har skett i Sverige med mindre att försäkringsgivaren har givit sitt uttryckliga tillstånd till transporten i fråga.
- k) Som försäkringstagaren är skyldig att ersätta enligt 33 § respektive 36 § VTL.

C6 5.2 Särskilda undantag

Försäkringen gäller inte, om inte annat har avtalats mellan försäkringstagaren och försäkringsgivaren, ersättningsskyldighet avseende

- kontanter, värdepapper och dyrbarheter varmed avses obligationer, reverser och andra värdehandlingar, bearbetade och obearbetade ädla metaller, ädelstenar, pärlor, juveler samt föremål med högt konstnärligt värde eller samlarvärde
- växter och levande djur
- personligt lösöre
- postförsändelser
- förlust, skada eller kostnad orsakad av uppdrag enligt ALLTRANS 2007, 1c som transportören åtagit sig att utföra.

C6 5.3 Undantag vid transport av farligt gods

Om försäkringstagaren transporterar gods i strid mot lagar och förordningar och andra föreskrifter som gäller för transport av gods på den plats eller mellan de platser där transporten företas, utgår ingen försäkring ersättning. Detta gäller dock inte om försäkringstagaren visar att han inte kände till eller borde ha känt till de aktuella reglerna.

C6 5.4 Undantag vid CMR-transporter

Vid CMR-transporter omfattar försäkringen [inte](#)

- ersättningsskyldighet enligt bestämmelserna i CMR art 11 p 3
- ersättningsskyldighet som har förorsakats av att föreskrifterna i CMR art 7 p 3, rörande vissa uppgifter i fraktsedel, inte har följts
- ersättningsskyldighet till följd av utökat åtagande enligt CMR art 24 eller 26.

C6 6 Självrisk

Vid varje skadetillfälle gäller en självrisk som är lägst 20 procent av prisbasbeloppet.

Självrisk som uttrycks i prisbasbelopp avrundas nedåt till närmaste 100-tal kronor.

C6 6.1 Särskild självrisk

Självrisken är lägst 50 procent av prisbasbeloppet vid

- kyl- respektive värmeskador då temperaturskrivare inte har använts eller inte har fungerat
- skada som har orsakats av bristfällig rengöring av lastutrymme.
- lastens kollision i höjdled
- feltariffering

- stöld ur fränkopplad släp- eller påhängsvagn.
- Självrisken är lägst 1 prisbasbelopp
- vid förlust eller stöld av gods som av fraktföraren levererats utan kvittens
 - vid nederbördsskador när godset inte har varit tillfredsställande täckt
 - då förebyggande av stöld inte skett enligt Q 3.1
 - då övriga föreskrifter enligt Q 3.1 inte följts
 - vid stöldskada som inträffat i Italien eller Ryssland
 - vid förlust eller stöld efter utlämnande av gods till fel mottagare
 - vid stöld av fränkopplad släp- eller påhängsvagn såvida inte släpet var låst med släpvagnslås eller motsvarande.

C6 7 Skadeersättningsregler

C6 7.1 Högsta ersättning

Högsta ersättning per skadetillfälle är 10 miljoner kronor. Vid underlåtenhet att inkassera efterkrav är ersättningen begränsad till 1 prisbasbelopp.

C6 7.2 Inrikes vägtransport i Sverige (ej CMR-transport)

C6 7.2.1 Vid inrikes transport enligt ALLTRANS 2007, ALLÅK 86 eller VTL är den högsta ersättningen 150 kr/kg av det förlorade eller skadade godsets bruttovikt om inte annat avtalats mellan försäkringstagaren och försäkringsgivaren.

Vid transport av alkohol och tobak är den maximala ersättningen 150 kr/kg inklusive skatter och avgifter.

C6 7.2.2 I de fall försäkringsbeloppet avtalats till ett högre belopp än 150 kr/kg, gäller följande:

- om godset är särskilt varuförsäkrat lämnas ersättning enligt lagen om inrikes vägtransport
- vid transport av alkohol och tobak är den maximala ersättningen 150 kr/kg inklusive skatter och avgifter.

C6 7.3 CMR - Internationell vägtransport

Högsta ersättning är 8,33 SDR/kg av det förlorade eller skadade godsets bruttovikt vid varje skada.

Vid transport av alkohol och tobak är den maximala ersättningen 8,33 SDR/kg inklusive skatter och avgifter.

C6 7.4 Budbilstransport

Vid budbilstransport lämnas ersättning enligt Sveriges Åkeriföretags gällande ansvarsbestämmelser för budbilstransport.

C6 7.5 Övriga regler

Det åligger den försäkrade att styrka skadan och dess omfattning. Den försäkrade måste även i övrigt biträda försäkringsgivaren vid fastställandet av det egna ansvaret.

Förutom vid transport av alkohol eller tobak lämnas utöver den ersättning som ska utgå i enlighet med C6 7.2, C6 7.3 eller C6 7.4 också ersättning för andra utlägg i samband med transporten till den del som avser det förlorade eller skadade godset.

C68 Transportöransvarstariff

Tariffen baseras på typ av gods som transporteras samt i de flesta fall av fordonets totalvikt.

A) Grovkörslor – transport av till exempel grus, sten, makadam, jord, färdig betong, rundvirke, flis, jordbruksprodukter i lös vikt såsom spannmål, foder, betor, potatis, ärtor etc samt levande djur. Växter och levande djur omfattas endast om detta särskilt avtalats mellan försäkringstagaren och försäkringsgivaren.

A1 och A2) Bil med eventuellt släp

B) Bulk- och tanktransport - transporter i slutna behållare med specialbyggda eller specialutrustade fordon för transport av varor i lösvikt eller flytande form (till exempel bensin, mjölk och torrcement).

B1) Bil med eventuellt släp, totalvikt under 23 ton.

B2) Bil med eventuellt släp, totalvikt över 23 ton.

C) Bohagstransporter - täckt möbelbuss.

C1) Bil med eventuellt släp högst 35 kbm lastvolym.

C2) Bil med eventuellt släp över 35 kbm lastvolym.

D) Biltransporter - nya eller begagnade bilar. Transport av tyngre motorredskap, maskiner eller segelbåtar på låglastade släp- eller påhängsvagnar.

D1) Max fem bilar lastkapacitet och tyngre transporter.

D2) Över fem bilar lastkapacitet.

E) Övriga transporter som inte kan hänföras till annan tariff.

E1) Totalvikt upp till 3,5 ton och budbil.

E2) Totalvikt upp till 11 ton.

E3) Totalvikt upp till 23 ton.

E4) Totalvikt över 23 ton.

F) Stycketransport som avtalat högre ansvarsbelopp än 150kr/kg.

F1) Bil med eventuellt släp, totalvikt upp till 3,5 ton.

F2) Bil med eventuellt släp, totalvikt upp till 11 ton.

F3) Bil med eventuellt släp, totalvikt upp till 23 ton.

F4) Bil med eventuellt släp, totalvikt över 23 ton.

För gränsöverskridande transporter till länder i Norden ska CMR tillägg tecknas.

C7 Lyftansvarsförsäkring

För att full försäkring ska föreligga måste samtliga försäkringstagarens tillhöriga fordon som används i åkeriverksamheten ha ansvarsförsäkring i Länsförsäkringar.

I annat fall är vår ansvarighet begränsad till vad som svarar mot förhållandet mellan premien för antal försäkrade och premien för totala antalet fordon som används i åkeriverksamheten.

C71 Vad försäkringen gäller för

Försäkringen omfattar skadeståndsskyldighet enligt allmänna skadeståndsrättsliga regler och enligt allmänna bestämmelser som är utfärdade av branschorganisationer inom den försäkrades verksamhet enligt nedanstående villkor för skada på egendom under lyft och transporter som inte omfattas av VTL eller CMR-konventionen. Försäkringssyftet inträder – då krok, kätting, wire eller dylikt anbringats – under lyftet och under eventuell kortare transport som ingår i lyftet samt upphör – så snart egendomen placerats på avsedd plats och befriats eller skulle kunna befriats från fordonets lyftanordning.

C72 Vad försäkringen **inte** gäller för

Försäkringen gäller inte för följdskada och ren förmögenhetsskada. Försäkringen gäller inte heller för skada som omfattas av trafikförsäkring eller annan ansvarsförsäkring. Vi ansvarar inte heller för skada, som omfattas av befintlig entreprenörsförsäkring för byggnadsföretag, såvida inte lagligt regressanspråk kan riktas mot oss.

C73 Självrisk

Vid varje skada är självrisken 10 procent av prisbasbeloppet.

C74 Högsta ersättning

Vår sammanlagda ersättningsskyldighet är vid ett och samma skadetillfälle begränsad till 500 000 kronor. Inträffad skada eller förlust ersätts maximalt upp till försäkringsbeloppet, även om detta understiger värdet av det skadade eller förlorade godset (första risk försäkring). Självrisken ska alltid betalas.

E Rättsskyddsförsäkring

E1 Vem försäkringen gäller för och försäkrad verksamhet

E1.1 Försäkringen avser verksamhet enligt C 1.1 samt C 1.2 och gäller för försäkringstagaren, dennes arbetstagare eller andra medförsäkrade som anges i försäkringsbrevet (de försäkrade).

E1.2 Försäkringen gäller också för försäkrad såsom ägare eller brukare av fastighet, förutsatt att denna till övervägande del används i åkeriverksamheten.

E2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för tvist som uppkommer under den tid försäkringen är i kraft under förutsättning att försäkring för samma risk då funnits under en sammanhängande tid av minst 2 år.

I denna tid får inräknas tid då försäkring för samma risk funnits i annat försäkringsbolag.

Om försäkring för samma risk inte funnits under en sammanhängande tid av minst 2 år när tvist uppkommer, gäller försäkringen under förutsättning att de händelser och omständigheter som ligger till grund för anspråket inträffat samt tvisten uppkommit sedan försäkringen trädde i kraft.

Försäkringen gäller även för tvist som uppkommer efter det att försäkringen upphört på grund av att den försäkrade verksamheten upphört, förutsatt att de händelser och omständigheter som ligger till grund för anspråket inträffat under den tid försäkringen var i kraft samt att inte längre tid än 10 år förflutit sedan dessa händelser eller omständigheter inträffade.

Anmärkning: Med tvist avses en meningsskiljaktighet som uppstår när ett framställt krav helt eller delvis bestrids.

E3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för tvist

- med motpart som har hemvist inom Norden
- som avser fastighet belägen inom Norden.

Vid skattemål enligt E 4.4 gäller försäkringen endast för tvist i Sverige.

E4 Vad försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för nödvändiga och skäliga kostnader i tvist enligt E 4.1 – 4.4 som försäkrad inte kan få betalda av staten eller av motpart. Försäkringen gäller endast för kostnader som uppkommer under den tid försäkrad biträds av ombud enligt R 3.2.

Anmärkning: Försäkringen gäller således inte för brottmål.

E4.1 Tvist utan rättegång

E4.1.1 Försäkringen gäller för försäkrads egna ombudskostnader i tvist som kan prövas som tvistemål i tingsrätt, mark- och miljödomstol eller motsvarande instanser i övriga nordiska länder.

E4.1.2 Är tvisten sådan att den först ska prövas av annan instans (till exempel Kronofogdemyndighet, Arrende- eller Hyresnämnd) betalas endast kostnader som uppkommer efter sådan prövning.

E4.2 Tvistemål med rättegång

Försäkringen gäller för försäkrads egna rättegångskostnader och sådana motpartskostnader som denne efter domstols prövning ålagts att betala i tvistemål som anges i E 4.1.1 och i efterföljande prövning i hovrätt och Högsta domstolen. Försäkringen gäller även för hyres- eller arrendetvist som prövas vid Svea hovrätt.

Träffas förlikning under rättegång gäller försäkringen för rättegångskostnader som försäkrad åtagit sig att betala motpart, under förutsättning att det är uppenbart att försäkrad skulle ha ålagts att betala rättegångskostnader med högre belopp om tvistemålet prövats av domstol.

Anmärkning: Som rättegångskostnad anses även kostnad för medlare som är förordnad enligt 42 kap 17 § andra stycket rättegångsbalken.

E4.3 Tvist med skiljeförfarande

Försäkringen gäller för kostnader för skiljeförfarande om tvisten utan sådant förfarande skulle ha prövats av i E 4.1.1 nämnda domstolar. Ersättning lämnas för försäkrads egna kostnader och för sådana motpartskostnader som denne, efter skiljemännens prövning ålagts att betala, dock inte för ersättning till skiljemännen.

E4.4 Skattemål

Försäkringen gäller för försäkrads ombudskostnader i tvist som prövas som skattemål i länsrätt, kammarrätt och regeringsrätt och som avser någon av följande skatter eller avgifter:

- inkomstskatt enligt Inkomstskattelagen
- avgifter enligt lagen om socialavgifter
- löneavgift enligt lagen om allmän löneavgift
- skatt enligt lagen om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster
- skatt enligt lagen om särskild löneskatt på pensionskostnader.

E5 Vad försäkringen inte gäller för

E5.1 Vissa tvister

Försäkringen gäller inte för tvist:

- Som vid rättslig prövning ska handläggas enligt 1 kap 3d § första stycket rättegångsbalken (så kallade småmål). Detta undantag tillämpas inte vid tvist på grund av försäkringsavtalet.
- Som rör sådan av försäkrad bedriven eller planerad verksamhet eller del därav som enligt miljölagstiftning kallas miljöfarlig verksamhet, oavsett om denna lagstiftning åberopas eller inte.
- När försäkrad begär eller för talan om tillstånd, godkännande eller liknande om saken prövas av fastighetsdomstol eller miljödomstol.
- Som rör förhållandet mellan arbetsgivare och nuvarande eller före detta arbetstagare.
- Som avser fordran eller annat anspråk som överlåtits på försäkrad om det inte är uppenbart att överlåtelsen skett innan tvisten uppkom.
- Som grundar sig på försäkrads borgensåtagande eller liknande åtagande.
- Som avser skadestånd eller annat anspråk riktat mot försäkrad på grund av gärning som föranlett misstanke om brott eller åtal för brott som kräver grov oaktamhet eller uppsåt för straffbarhet.

- Enligt Marknadsföringslagen.
- Som avser ersättningsanspråk mot försäkrad som kan omfattas av ansvarsförsäkring eller som inte ersätts ur befintlig ansvarsförsäkring på grund av preklusion eller preskription eller på grund av att skada orsakats genom åsidosättande av lag, myndighetsföreskrift, domstols dom eller beslut.
- Som gäller försäkrad i egenskap av ägare, brukare eller förare av motordrivet fordon, husvagn eller annat släpfordon eller av vatten- eller luftfarkost och där skadan kan eller skulle ha kunnat omfattas av motorförsäkring, båtförsäkring eller annan liknande försäkring.
- Som rör försäkrad i egenskap av konkursgäldenär, part i ackordsförhandling utan konkurs eller part i förfarande som gäller företagsrekonstruktion.
- Där försäkrad inte har befogat intresse av att få sin sak prövad.
- Som har samband med köp eller försäljning av fastighet. Detta undantag tillämpas inte vid köp eller försäljning som är att betrakta som annat än rent kommersiellt.
- Som avser anspråk som uppkommit mellan delägare eller försäkrade som omfattas av samma försäkringsavtal eller mellan företag inom samma koncern.

E5.1.1 Vissa kostnader för eget arbete med mera

Försäkringen ersätter inte

- kostnader som avser försäkrads eget arbete, inkomstbortfall, resor eller uppehålle
- kostnader för utredning om innehåll i utomnordisk rätt
- kostnader för ombuds resor utom Norden
- kostnader för verkställighet av dom, beslut eller avtal
- bokföringskostnader
- avgifter, räntor, skattetillägg, viten eller böter.

E5.1.2 Vissa merkostnader

Försäkringen ersätter inte merkostnader på grund av att försäkrad

- anlitar fler än ett ombud eller byter ombud
- gjort sig skyldig till försumlig processföring eller på annat sätt förfarit försumligt
- underlåtit att i eller utom rättegång tillvarata möjligheten att få ersättning av staten eller av motpart
- krävs på högre ersättning för ombudskostnad än vad som utdömts efter prövning av domstol.

E5.2 Vissa skattemål

Försäkringen gäller inte för tvist i skattemål avseende

- brott enligt skattebrottslagstiftning
- skönstaxering
- huruvida skatt eller avgift har inbetalts till myndighet.
- eftertaxering såvida inte den försäkrade, efter prövning i allmän förvaltningsdomstol, kan visa att han fullgjort sin uppgiftsplikt på ett riktigt sätt
- köp eller försäljning av aktier eller liknande andelsbevis
- skattetillägg
- skatteflykt.

E5.2.1 Vissa kostnader för eget arbete med mera i skattemål

Försäkringen ersätter inte

- kostnader som uppkommit före skattemyndighetens slutliga beslut
- kostnader som avser försäkrads eget arbete, inkomstbortfall, resor eller uppehålle
- bokföringskostnader
- avgifter, räntor eller viten.

E 5.2.2 Vissa merkostnader i skattemål

Försäkringen ersätter **inte** merkostnader på grund av att försäkrad

- anlitar fler än ett ombud eller byter ombud
- gjort sig skyldig till försumlig processföring eller på annat sätt förfarit försumligt.

E 6 Självrisk

Självrisken är 20 procent av prisbasbeloppet och 20 procent av de kostnader enligt E 4, som överstiger 20 procent av prisbasbeloppet om inte annat anges i försäkringsbrevet.

Endast en självrisk tillämpas

- när två eller flera av de försäkrade står på samma sida i en tvist.
- när försäkrad har flera tvister som avser samma angelägenhet eller där yrkandena stöder sig på väsentligen samma händelser eller omständigheter, även om yrkandena inte stöder sig på samma rättsliga grund.
- om flera skattemål hänför sig till samma beskattningsår.

Självrisk som uttrycks i prisbasbelopp avrundas nedåt till närmast 100-tal kronor.

E 7 Skadeersättningsregler

Bolaget ersätter

- kostnader enligt E 4 med avdrag för
- självrisk enligt E 6.

E 7.1 Högsta ersättning

Vid varje tvist är bolagets ersättningsskyldighet för ombuds- och rättegångskostnader begränsad till högst 5 prisbasbelopp.

För samtliga tvister som uppkommer under samma försäkringsår, är bolagets ersättningsskyldighet begränsad till högst 30 prisbasbelopp.

Endast en tvist anses föreligga om

- två eller flera av de försäkrade står på samma sida i en tvist
- försäkrad har flera tvister som avser samma angelägenhet eller där yrkandena stöder sig på väsentligen samma händelser eller omständigheter även om yrkandena inte stöder sig på samma rättsliga grund
- flera skattemål hänför sig till samma beskattningsår.

Kan försäkrad i en och samma tvist erhålla ersättning från flera försäkringar i ett eller flera bolag begränsas ersättningen så att den tillsammans med övriga försäkringar uppgår till högst 5 prisbasbelopp.

E 7.2 Tidpunkt för betalning av ersättning

Ersättning betalas till försäkrads eget ombud för försäkrads egna ersättningsbara kostnader enligt E 4 när ärendet slutredovisats, i den mån försäkringsbeloppet inte tagits i anspråk av motpart genom verkställighet av dom eller liknande förfarande. Om försäkrad blir, eller riskerar att bli, ersättningsskyldig till flera, har bolaget rätt att fördela resterade del av försäkringsersättningen.

Ersättning å conto förutsätter särskild prövning. Bolaget åtar sig utbetalning högst 1 gång var sjätte månad. Betalning å conto görs endast till ombudet och eventuell återbetalningsskyldighet faller på betalningsmottagaren.

F Överfallsskydd

F 1 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för försäkringstagaren och dennes arbetstagare (de försäkrade).

Försäkringen gäller – om inte annat avtalats – endast för person som är försäkrad i allmän försäkringskassa i Norden.

F 2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller under arbetstid och vid resa i tjänsten och som är på uppdrag av och/eller bekostas av arbetsgivare eller uppdragsgivare. Försäkringen gäller under den tid försäkringen är i kraft.

F 3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar i hela världen.

F 4 Vad försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för personskada som försäkrad tillfogats genom misshandel eller annat uppsåtligt fysiskt våld.

Den försäkrade ska visa att han är berättigad till skadestånd och att den ansvarige är okänd eller saknar betalningsförmåga.

Föranleder skadan åtal, ska den försäkrade på bolagets begäran föra skadeståndstalan i rättegång, varvid bolaget ersätter uppkomna rättegångskostnader.

F 5 Vad försäkringen **inte** gäller för

Försäkringen gäller **inte** för skada som:

- Den försäkrade tillfogats när han varit påverkad av berusnings-, sömn- eller narkotiska medel, såvida han inte kan visa att samband saknas mellan denna påverkan och skadan.
- Uppstått när den försäkrade utan skälig anledning utsatt sig för risken att skadas. Med att utsätta sig för risken avses till exempel att vara påverkad av berusnings-, sömn- eller narkotiska medel, agera provocerande, tillgripa våld, ge sig in i situationer där bråk pågår eller är nära förestående och liknande situationer. Försäkringen gäller dock för skada som uppstått oberoende av detta.
- Uppstått i samband med att den försäkrade utfört eller medverkat till uppsåtlig gärning som enligt svensk lag är straffbelagd.
- De försäkrade tillfogar varandra.
- Kan ersättas genom annan försäkring.

F 6 Ersättningsregler

Ersättning lämnas enligt nedanstående tabell:

Ersättningsbelopp

Brott	Ersättning, kr
Misshandel som inte är ringa (3 kap 5§ brottsbalken)	10 000
Grov misshandel (3 kap 6§ brottsbalken)	30 000
Grov misshandel (3 kap 6§ brottsbalken) medförande livshotande skada	70 000
Våldtäkt (6 kap 1§ brottsbalken)	100 000
Oaktsam våldtäkt (6 kap 1 a § brottsbalken)	100 000
Sexuellt övergrepp (6kap 2 § brottsbalken)	40 000
Våldtäkt mot barn (6 kap 4 § brottsbalken)	150 000
Sexuellt utnyttjande av barn (6 kap 5§ brottsbalken)	40 000
Sexuellt övergrepp mot barn (6 kap 6 § brottsbalken)	40 000

F7 Självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk.

F8 Skadeersättningsregler

Bolaget ersätter

- skada värderad enligt F 6
- skäliga kostnader för rättegång.

F8.1 Högsta ersättning

Vid varje skadetillfälle är bolagets ersättningsskyldighet begränsad enligt tabellen i punkt F 6.

F8.2 Tidpunkt för betalning av ersättning

Ersättning ska betalas senast en månad efter det att den försäkrade fullgjort vad som åligger honom enligt avsnitt R.

Om polisutredning avvaktas ska ersättning betalas senast en månad efter det att bolaget erhållit utredningen.

F8.3 Räntebestämmelser

Betalas ersättning senare än vad som sagts ovan betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen. För den tid som utbetalning fördröjs genom polisutredning betalar bolaget ränta enligt Riksbankens referensränta.

Ränta betalas inte om den är mindre än 1 procent av prisbasbeloppet.

Bolaget betalar inte den ränta som beror på den försäkrades dröjsmål att fullgöra vad som ankommer på honom enligt avsnitt R 1.1, R 1.2, R 1.3.

L Krisförsäkring

L1 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för försäkringstagaren och dennes arbetstagare (de försäkrade).

L2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada i samband med rån, överfall eller trafikolycka som inträffar under den tid försäkringen är i kraft.

L3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller i hela världen.

L4 Vad försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för kostnader för behandling av försäkrad person hos psykolog, eller annan för stödsamtal och krisbearbetning utbildad person, efter rån, överfall eller trafikolycka som inträffat i den försäkrade verksamheten.

Försäkringen gäller också för resekostnader i samband med sådan behandling. Resekostnaderna beräknas enligt bestämmelserna i Lagen om allmän försäkring.

Behandlingen ska anvisas eller godkännas av bolaget.

L5 Vad försäkringen inte gäller för

Försäkringen gäller inte för skada som

- inte har samband med den försäkrade verksamheten.
- de försäkrade tillfogar varandra.
- den försäkrade tillfogats när han varit påverkad av narkotika, berusnings- eller sömnmedel såvida han inte kan visa att samband saknas mellan denna påverkan och skadan.
- uppstått när den försäkrade utan skälig anledning utsatt sig för risken att skadas.
- uppstått i samband med att den försäkrade utfört eller medverkat till uppsåtlig gärning som enligt svensk lag är straffbelagd.

L6 Självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk.

L7 Högsta ersättning

Bolagets ersättningsskyldighet är för varje försäkrad person begränsad till kostnaderna för tio behandlingar.

P7 Förskydd

P71 Sjukdom och olycksfallsskada

P71.1 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för försäkringstagaren och arbetstagare inom företaget (de försäkrade) om inte annat anges i försäkringsbrevet. Avtalet ingås av arbetsgivaren.

Försäkringen gäller – om inte annat avtalats – endast för person som är försäkrad i allmän försäkringskassa i Norden.

P71.2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller under arbetstid vid tjänsteresa och som är på uppdrag av och/eller bekostas av arbetsgivare eller uppdragsgivare.

Försäkringen gäller inte under semester eller annan motsvarande ledighet i samband med resa i tjänsten. Försäkringen gäller dock under högst tre dagars ledighet i direkt anslutning till resan.

Försäkringen gäller under den tid försäkringen är i kraft.

Med tjänsteresa avses resa i tjänsten som är avsedd att vara under högst ett år. Resan ska företas i tjänsten och ha samband med tjänst eller förvärvsarbete. Resa mellan bostad och tjänsteställe räknas inte som tjänsteresa.

Med tjänsteställe menas den plats där den försäkrade utför huvuddelen av sitt arbete och där man normalt arbetat flest dagar. Om arbetet utförs på olika arbetsplatser som växlar är tjänstestället i regel den plats där den försäkrade hämtar och lämnar arbetsmaterial eller förbereder och avslutar sina arbetsuppgifter.

P71.3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar i hela världen.

P71.4 Vad försäkringen gäller för

Om den försäkrade blir sjuk eller råkar ut för olycksfall lämnas ersättning för nödvändiga och skäliga kostnader enligt nedanstående bestämmelser.

P71.4.1 Läkare- och sjukhusvård

Ersättning lämnas för kostnader för läkarvård och sjukhusvård samt för behandling och hjälpmedel som läkare föreskriver.

Vid sjukdom lämnas endast ersättning för sådana kostnader som avser vård och behandling inom 60 dagar från första läkarbesöket. Vid olycksfall är ersättningstiden maximerad till tre år från olycksfallet.

P71.4.2 Tandvård

Ersättning lämnas för kostnader för tillfällig behandling av akuta tandbesvär som under resan måste utföras av tandläkare utanför hemorten.

Skadas den försäkrades tänder vid ett olycksfall lämnas dessutom ersättning för behandling som utförs av tandläkare på hemorten. Såväl behandling som kostnad ska på förhand godkännas av bolaget.

Vid olycksfall är ersättningstiden maximerad till tre år från olycksfallet.

När det gäller implantatbehandling eller skalfasader lämnar försäkringen endast ersättning om behandlingen omfattas av den allmänna tandvårdsförsäkringen. Ersättning lämnas med högst 25 procent av prisbasbeloppet.

Vid tandskada som uppstått vid tuggning eller bitning lämnas endast ersättning för den temporära behandling som utförts utanför hemorten.

Föreligger vid olycksfallet sjukliga eller andra för åldern inte normala förändringar lämnas ersättning endast för den skada som kan antas ha blivit följden om förändringarna inte förelegat då skadan inträffade.

P71.4.3 Resor i samband med sjukvård och tandvård

Behöver den försäkrade resa för att få sjukvård eller tandvård lämnas ersättning för resekostnader.

Måste den försäkrade resa hem för att söka sjukvård i Norden lämnas ersättning enligt nedan.

P71.4.3.1 Merkostnad vid hemtransport

Bedömer behörig läkare på vistelseorten att den försäkrade måste återvända till hemorten i Norden betalas ersättning för merkostnad för hemresa. Såväl nödvändigheten av hemresan som färdstättet ska vara föreskrivet av läkaren och med godkännande från bolaget och/eller SOS International, telefon + 46 8 670 40 00, fax +45 70 10 50 56. E-mail: sos@sos.dk.

Kan den försäkrade på grund av sjukdom eller olycksfall inte återvända till hemorten i Sverige på det sätt som planerats, ersätts merkostnaden för hemresa. Färdstättet ska vara föreskrivet av läkare. Merkostnader för medföljande försäkrades hemresa ersätts också.

P71.4.3.2 Hemtransport vid dödsfall

Skulle den försäkrade avlida utanför hemorten i Norden, betalar bolaget kostnaden för transport av den avlidne till hemorten. Bolaget betalar också kostnaden för sådana arrangemang som är nödvändiga för transportens genomförande, samt merkostnad för medföljande försäkrades hemresa.

Vid dödsfall utanför Sverige kan, i stället för transporten till hemorten i Norden, kostnaderna för begravning på platsen betalas, dock med högst 50 procent av prisbasbeloppet.

P71.4.3.3 Nära anhörigs resa till svårt sjuk eller avliden

Blir den försäkrade sjuk eller råkar ut för olycksfall utomlands, och läkare bedömer tillståndet som livshotande betalar bolaget nödvändiga och skäliga kostnader för biljett och uppehålle för två nära anhörigas resa från Norden och åter inklusive uppehålle. Om tid finns bör bolagets medgivande inhämtas. Detsamma gäller om den försäkrade avlider utomlands och begravning äger rum på platsen. Resa från annat land än Sverige kan betalas upp till vad det kostar att resa från Sverige och åter.

Anmärkning: Med nära anhörig avses här make, maka, barn, barnbarn, syskon, föräldrar, far-, mor- och svärföräldrar, annan person med vilken den försäkrade sammanlever och person som har vårdnaden om nära anhörig.

P71.4.3.4 Ny utresa eller ersättningsresa

Om den försäkrade på grund av sjukdom eller olycksfall inte kan utföra sitt arbete och tvingas avbryta sin resa lämnas efter godkännande av bolaget ersättning till arbetsgivaren enligt följande:

- Måste arbetsgivaren av affärsmässiga skäl ersätta den försäkrade med annan person betalar bolaget transportkostnaden för ersättares utresa.
- Ska den försäkrade återuppta sitt arbete efter tillfrisknandet betalas dels transportkostnaden för ny utresa, dels transportkostnaden för eventuell ersättares hemresa.

P71.4.3.4.1 Har någon ersättare **inte** sänts ut eller ska den försäkrade inte återuppta sitt arbete på platsen, lämnas i stället ersättning till arbetsgivaren för outnyttjade resekostnader för de faktiska dagar som inte kunnat utnyttjats. Från ersättningen avräknas den återbetalning som kan erhållas från annat håll.

Ersättning för outnyttjade resekostnader lämnas även när den försäkrade inte kunnat utföra sitt arbete på plats på grund av sjukdom eller olycksfall och detta kan styrkas genom intyg från behörig och ojävig läkare.

P71.4.4 Merkostnader för kost och logi

Försäkringen ersätter merkostnader för kost och logi som uppstått för den försäkrade och övriga medföljande försäkrade på grund av akut sjukdom eller olycksfall. Förutsättningen är att sjukdomen eller olycksfallet enligt intyg från behörig läkare medfört att restiden förlängts eller att den försäkrade tvingats ändra boendeform.

Ersättning lämnas under längst 60 dagar från första läkarbesöket.

P71.4.5 Intyg och andra handlingar

Ersättning lämnas för läkarintyg och andra handlingar som bolaget behöver för att reglera skadan.

*P71.5 Vad försäkringen **inte** gäller för*

Försäkringen lämnar **inte** ersättning för kostnad:

- Som beror på att vårdbehov förelåg redan då den försäkrade påbörjade resan. Blir hälsotillståndet försämrat under resan lämnas således endast ersättning för den merkostnad försämringen medfört.
- Som avser vistelse på bad- eller kuranstalt och därmed förenade resor.
- Där den skadevällande händelsen föranletts av att den försäkrade var sinnessjuk eller var påverkad av alkohol, andra berusningsmedel, sömnmedel, narkotiska medel eller föranletts av missbruk av läkemedel.
- Som är förorsakad av att fartyg eller flygplan på grund av den försäkrades skada måste ändra sin färdplan.
- Som är förorsakad av förlösning eller sjukdom i samband med havandeskap efter havandeskapets sjunde månad.
- Som kan ersättas från annat håll enligt lag, annan författning, konvention eller annan försäkring.

P71.6 Själurisk

Försäkringen gäller utan självrisk.

P71.7 Skadersättningsregler

P71.7.2 Högst ersättning

P71.7.2.1 Ny utresa eller ersättningsresa

Ersättning för outnyttjade resekostnader enligt P7 1.4.3.4.1 lämnas vid varje skadetillfälle med högst 50 procent av prisbasbeloppet.

P7.2 Invaliditets- och dödsfallsersättning vid olycksfall

P7.2.1 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för försäkringstagaren och arbetstagare förare inom företaget (de försäkrade) om inte annat anges i försäkringsbrevet. Avtalet ingås av arbetsgivaren.

Försäkrad person är ägare till försäkring som avser honom.

Försäkringen gäller för den försäkrade.

Försäkringen gäller – om inte annat avtalats – endast för person som är försäkrad i allmän försäkringskassa i Norden.

P7.2.2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller under arbetstid och vid resa i tjänsten och som är på uppdrag av och/eller bekostas av arbetsgivare eller uppdragsgivare.

Försäkringen gäller inte under semester eller annan motsvarande ledighet i samband med resa i tjänsten. Försäkringen gäller dock under högst tre dagars ledighet i direkt anslutning till resan.

Försäkringen gäller under den tid försäkringen är i kraft.

P7.2.3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar i hela världen.

P7.2.4 Försäkringsbelopp

Försäkringsbeloppet är det högsta belopp som betalas ut vid invaliditet, för hjälpmedel samt vid dödsfall till följd av olycksfallsskada.

Vid invaliditet betalas ersättning ut med så stor del av försäkringsbeloppet som svarar mot invaliditetsgraden.

Försäkringsbeloppet sätts ned med 5 procent då den försäkrade fyller 56 år och därefter varje år med ytterligare 5 procent. Försäkringsbeloppet sätts ned med högst 50 procent.

Försäkringsbelopp

- Vid invaliditetsgrad under 50 procent 12 prisbasbelopp
- Vid invaliditetsgrad 50 procent och däröver 24 prisbasbelopp
- För hjälpmedel 1 prisbasbelopp
- Vid dödsfall 6 prisbasbelopp

Utbetalning från försäkringen grundas på det prisbasbelopp som gäller när utbetalning görs.

P7.2.5 Vad försäkringen gäller för

Försäkringen gäller vid olycksfall som leder till bestående invaliditet och vid dödsfall på grund av olycksfall.

Försäkringen omfattar ersättning vid

- medicinsk eller ekonomisk invaliditet
- dödsfall.

Beträffande särskilda begränsningar vid behandlingskostnader för tandskador, se P7.1.4.2.

P7.2.5.1 Ersättning vid invaliditet

Vid medicinsk eller ekonomisk invaliditet lämnar bolaget ersättning enligt följande regler.

Ersättning kan aldrig lämnas för både medicinsk och ekonomisk invaliditet. Det alternativ som är mest fördelaktigt för den försäkrade är det som tillämpas.

P7.2.5.1.1 Ekonomisk invaliditet

Med ekonomisk invaliditet förstås av olycksfallsskadan föranledd bestående nedsättning av den försäkrades arbetsförmåga med minst 50 procent på grund av olycksfallet.

Till grund för bestämning av invaliditetsgraden läggs sådana av olycksfallet föranledda skador och symptom som objektivt kan fastställas.

Den försäkrades arbetsförmåga anses bestående nedsatt när samtliga möjligheter till yrkesarbete har prövats och Försäkringskassan i Sverige eller dess motsvarighet i de övriga nordiska länderna beviljat minst halv sjukersättning före fyllda 60 år enligt lagen om allmän försäkring. För de övriga nordiska länderna gäller att sjukersättning ska vara beviljad enligt motsvarande tillämplig lag.

Först efter tre år av sådan ersättning från Försäkringskassan, i oavbruten följd, inträder rätten till ekonomisk invaliditet och Länsförsäkringar prövar om ersättning för ekonomisk invaliditet kan lämnas. I det fall aktivitetsersättning har lämnats från Försäkringskassan kan Länsförsäkringar efter tre år pröva om rätten till ekonomisk invaliditet föreligger.

Beviljas sjukersättning eller om ekonomisk invaliditet inträder från och med fyllda 60 år eller senare lämnas inte ersättning för ekonomisk invaliditet. Detta gäller oavsett när olycksfallet inträffade.

Om medicinsk invaliditet har utbetalats, eller förskott på sådan ersättning lämnats, avräknas utbetalt belopp.

P7.2.5.1.2 Medicinsk invaliditet

Med medicinsk invaliditet förstås av olycksfallsskadan föranledd bestående nedsättning av den skadades kroppsfunction. Som medicinsk invaliditet räknas även bestående värk, förlust av sinnesfunction eller inre organ.

Till grund för bestämning av invaliditetsgraden läggs sådana av olycksfallet föranledda skador och symptom som objektivt kan fastställas.

Bestämningen sker oberoende av i vilken grad den skadades arbetsförmåga satts ned på grund av olycksfallsskadan. Kan förlorad kroppsdel ersättas av protes, bestäms invaliditetsgraden även med beaktande av protesfunktionen.

Medicinsk invaliditet beräknas enligt en för försäkringsbranschen gemensam medicinsk tabell fastställd av Försäkringsförbundet.

Har genom samma olycksfall uppkommit skador på flera kroppsdelar utges ersättning högst efter en beräknad invaliditetsgrad av 100 procent. Ersättning betalas ut med så stor del av försäkringsbeloppet som svarar mot invaliditetsgraden.

P7.2.5.1.3 Invaliditetskapital

Ersättning utbetalas med så stor del av försäkringsbeloppet som svarar mot invaliditetsgraden vid den ålder den försäkrade uppnått vid olycksfallet.

Invaliditetskapitalet bestäms på grundval av den ekonomiska invaliditeten, om sådan föreligger, annars på grundval av den medicinska invaliditeten. Bestämning ska dock ske på grundval av den medicinska invaliditeten om detta skulle leda till högre invaliditetskapital.

P7.2.5.1.4 Rätten till invaliditetskapital

Rätt till invaliditetskapital inträder om olycksfallsskadan inom tre år från olycksfallet orsakat invaliditet och minst tolv månader förflutit från olycksfallet. Så snart den definitiva invaliditetsgraden fastställts betalas invaliditetskapitalet ut.

Fastställelse av den definitiva invaliditetsgraden ska om möjligt ske inom tre år från olycksfallet men kan uppskjutas så länge detta enligt medicinsk erfarenhet eller med hänsyn till föreliggande rehabiliteringsmöjligheter är nödvändigt. Om behandlingen är helt avslutad och den definitiva invaliditetsgraden kan fastställas redan innan tolv månader förflutit från olycksfallet, inträder ersättningsrätten och ersättning betalas ut när invaliditetsgraden fastställts.

Avlider den försäkrade till följd av skada sedan rätt till invaliditetsersättning uppkommit, men innan utbetalning skett, betalas det belopp ut som svarar mot den säkerställda definitiva invaliditetsgraden som beräknas ha förelegat vid dödsfallet. Avlider den försäkrade innan rätt till invaliditetsersättning inträtt, utbetalas ingen invaliditetsersättning.

P7.2.5.1.5 Hjälpmedel vid invaliditet

Utöver den ersättning vid invaliditet som bestäms efter invaliditetsgraden ges ersättning för hjälpmedel och andra åtgärder som behövt läkare föreskriver såsom erforderliga för att lindra invaliditetstillståndet och som inte enligt lag eller särskild författning kan ersättas från annat håll. Ersättning lämnas med sammanlagt högst försäkringsbeloppet för hjälpmedel för av bolaget på förhand godkända utgifter.

P7.2.5.2 Ersättning vid ärr

Rätt till ersättning för vanprydande ärr eller annan kosmetisk defekt inträder först efter avslutad behandling och sedan ärret bedöms vara kvarstående för framtiden, dock tidigast ett år från det olycksfallet inträffade. Ersättningens storlek bestäms enligt tabell som fastställts av länsförsäkringsbolaget.

P7.2.5.3 Ersättning vid dödsfall

Rätt till dödsfallsersättning föreligger om olycksfallsskadan föranleder den försäkrades död inom tre år från olyckstillfället.

Ersättningen utgör försäkringsbeloppet för dödsfall. Har för samma olycksfall engångsbelopp för invaliditet redan utgetts från bolaget eller föreligger rätt till sådan ersättning men den ännu inte utgetts minskas dödsfallsersättningen med invaliditetsersättningen.

Förmånstagare är, om inte annat förordnande skriftligen anmälts till bolaget, den försäkrades make/maka eller sambo och barn eller, om sådana anhöriga saknas, arvingarna.

P7.2.6 Vad försäkringen *inte* gäller för

Utan särskilt avtal gäller försäkringen *inte* för olycksfall

- som inträffar under deltagande i bergsbestigning, drak- och skärmflygning, fallskärmsbrevning, bungyjump, offpist skidåkning, expedition eller annan liknande riskfylld sysselsättning
- som inträffar under deltagande i sport- eller idrottstävling eller anordnad träning inför sådan tävling
- vid flygning om den försäkrade har eller utför uppdrag ombord på luftfartyget.

Dessutom gäller särskilda bestämmelser vid krigsskador och atomskador, se Allmänna undantag X 2 och X 3.

P7.2.7 Självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk.

P7.3 Resgods

P7.3.1 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för försäkringstagaren och arbetstagare inom företaget (de försäkrade) om inte annat anges i försäkringsbrevet. Avtalet ingås av arbetsgivaren.

P7.3.2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller under arbetstid och vid resa i tjänsten och som är på uppdrag av och/eller bekostas av arbetsgivare eller uppdragsgivare.

Försäkringen gäller inte under semester eller annan motsvarande ledighet i samband med resa i tjänsten. Försäkringen gäller dock under högst tre dagars ledighet i direkt anslutning till resan.

Försäkringen gäller under den tid försäkringen är i kraft.

P7.3.3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar i hela världen.

P7.3.4 Försäkrad egendom

P7.3.4.1 Försäkringen gäller för den försäkrades egendom, även hyrd eller lånad, som medförts på resan för resans ändamål. Försäkringen gäller även för egendom tillhörig den försäkrades uppdrags- eller arbetsgivare.

Försäkringen omfattar följande egendom med respektive försäkringsbelopp:

- Lösegendom som tillhör den försäkrade eller den försäkrades uppdrags- eller arbetsgivare ¹⁾ 2 prisbasbelopp
- Pengar och värdehandlingar 1 prisbasbelopp

¹⁾ Egendom som tillhör den försäkrades uppdrags- eller arbetsgivare ersätts med högst ett prisbasbelopp.

P7.3.4.2 Egendom som försäkringen *inte* omfattar

- Varor avsedda för försäljning eller bearbetning, provkollektion, varuprover, demonstrationsexemplar, presentreklamartiklar eller liknande.
- Motordrivna fordon, husvagn eller annat släpfordon.
- Vatten- eller luftfarkost samt delar eller utrustning till sådant fordon eller farkost.
- Frimärken, mynt och sedlar med samlarvärde.
- Cykel.
- Djur.

P7.3.5 Vad försäkringen gäller för

P7.3.5.1 Försäkringen gäller för plötslig och oförutsedd fysisk skada på eller förlust av försäkrad egendom.

P7.3.5.1.1 Aktsamhetskrav

Den försäkrade ska iaktta följande:

- Egendom ska handhas och förvaras så att stöld och skada så långt som möjligt förhindras. Av betydelse är bland annat om egendomen är stöldbegärlig, särskilt värdefull eller av sådan beskaffenhet att det i sammanhanget framstår som naturligt att ägna den särskild uppmärksamhet.
- Bil, båt, husvagn och annat släpfordon ska vara låst när den försäkrade lämnat det.
- Dörr till tillfällig bostad ska vara låst när den försäkrade sover eller lämnar den tillfälliga bostaden. Detta gäller även för sovvagnskupé i tåg om den försäkrade har möjlighet att låsa den. Som tillfällig bostad räknas hotellrum, lägenhet, passagerarhytt och liknande.
- Pengar, värdehandlingar och stöldbegärlig egendom ska när den försäkrade lämnar den tillfälliga bostaden eller sovvagnskupén vara inlåsta i skåp, låda eller resväska.

Anmärkning: För pengar, värdehandlingar och stöldbegärlig egendom gäller dessutom särskilt undantag enligt P7.3.6.

P7.3.5.1.2 Påföljd om aktsamhetskraven *inte* uppfyllts

Har aktsamhetskraven vid inträffad skada inte uppfyllts sätts ersättningen ned med 25 procent. Nedsättningen kan höjas eller minskas om särskilda skäl föreligger.

Nedsättning görs dock *inte* om

- det kan antas att skadan skulle ha inträffat även om aktsamhetskravet iakttagits, eller
- den som haft att tillse att aktsamhetskravet iaktogs inte kan lastas för att den åsidosatts.

P7 3.6 Vad försäkringen *inte* gäller för

Försäkringen gäller *inte* för:

- Stöld av pengar, värdehandlingar och stöldbegärlig egendom, som
 - förvaras i garage eller annat gemensamhetsutrymme.
 - lämnats för transport eller pollettering.
 - lämnats kvar i bil, båt, tält, husvagn eller annat släpfordon.

Detta undantag tillämpas inte när det sammanlagda värdet av det stulna understiger 5 procent av prisbasbeloppet:

- Skada på sportredskap under användning.
- Ytliga skador på resväskor och liknande som består i bucklor, repor eller dylikt utan väsentlig inverkan på användbarheten.
- Skada som består i eller orsakas av
 - att egendom kvarglömts, borttappats eller förlagts, även om den senare stulits.
 - att egendom skadats vid felaktig bearbetning, reparation eller rengöring.
 - slitage eller förbrukning.
 - djur eller insekter.
 - bristfällig eller olämplig emballering.
 - att medförd vätska eller smetande ämnen runnit ut.
- Skada som kan ersättas genom annan försäkring eller avtal.
- Skada som kan ersättas genom transportföretag, hotell eller liknande.

P7 3.7 Skadevärderingsregler

P7 3.7.1 Skadevärdering egendom

Skada på lösegendom som tillhör den försäkrade värderas enligt bolagets hemförsäkringsvillkor.

Skada på övrig egendom värderas enligt bolagets företagsförsäkringsvillkor.

P7 3.7.2 Skadevärdering genom skiljemän

Vid tvist om värdet av skada på egendom ska på begäran av part värderingen hänskjutas till avgörande genom skiljedom. Lagen om skiljemän tillämpas.

P7 3.8 Självrisk

Vid skada på egendom tillhörig arbets- eller uppdragsgivare gäller vid varje skadetillfälle en självrisk som är lägst 20 procent av prisbasbeloppet.

Vid skada på lösegendom som tillhör den anställda gäller försäkringen, om inte annat anges, utan självrisk.

P8 Passagerares resgods

P8 1 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för passagerare i buss eller taxi (de försäkrade) i de fall passageraren inte kan få ersättning genom annan försäkring.

P8 2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller under färd med buss eller taxi.

P8 3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar i hela världen.

P8 4 Vad försäkringen gäller för

P8 4.1 Försäkringen gäller för plötslig och oförutsedd fysisk skada på eller förlust av försäkrad egendom.

P8 4.1.1 Aktsamhetskrav

Den försäkrade ska iaktta följande:

- Egendom ska handhas och förvaras så att stöld och skada så långt som möjligt förhindras. Av betydelse är bland annat om egendomen är stöldbegärlig, särskilt värdefull eller av sådan beskaffenhet att det i sammanhanget framstår som naturligt att ägna den särskild uppmärksamhet.

- Fordon ska vara låst när den försäkrade lämnat det.

Anmärkning: För pengar, värdehandlingar och stöldbegärlig egendom gäller dessutom särskilt undantag enligt P8 5.

P8 4.1.2 Påföljd om aktsamhetskraven *inte* uppfyllts

Har aktsamhetskraven vid inträffad skada inte uppfyllts sätts ersättningen ned med 25 procent. Nedsättningen kan höjas eller minskas om särskilda skäl föreligger. Nedsättning görs dock inte om

- det kan antas att skadan skulle ha inträffat även om aktsamhetskravet iakttagits.
- den som haft att tillse att aktsamhetskravet iakttogs inte kan lastas för att det åsidosatts.

P8 5 Vad försäkringen *inte* gäller för

Försäkringen gäller *inte* för:

- Stöld av pengar, värdehandlingar och stöldbegärlig egendom som lämnats kvar i bil, buss eller släpfordon. Detta undantag tillämpas inte när det sammanlagda värdet av det stulna understiger 5 procent av prisbasbeloppet.
- Ytliga skador på resväskor och liknande som består i bucklor, repor eller dylikt utan väsentlig inverkan på användbarheten.
- Skada som består i eller orsakas av
 - att egendom kvarglömts, borttappats eller förlagts, även om den senare stulits
 - slitage eller förbrukning
 - djur eller insekter
 - bristfällig eller olämplig emballering
 - att medförd vätska eller smetande ämnen runnit ut.
- Skada som kan ersättas genom annan försäkring eller avtal.
- Skada som kan ersättas genom transportföretag, hotell eller liknande.

P8 6 Skadevärderingsregler

Skada på egendom som tillhör passagerare värderas enligt bolagets hemförsäkringsvillkor.

P8 7 Självrisk

Försäkringen gäller, om inte annat anges, utan självrisk.

P8 8 Skadersättningsregler

P8 8.1 Högsta ersättning

Högsta ersättning är 20 procent av prisbasbeloppet per passagerare och skadetillfälle.

P9 Hemresa vid katastrof

P9 1 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för försäkringstagaren och arbetstagare inom företaget (de försäkrade) om inte annat anges i försäkringsbrevet. Avtalet ingås av arbetsgivaren.

Försäkringen gäller – om inte annat avtalats – endast för person som är försäkrad i allmän försäkringskassa i Norden.

P9 2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller under arbetstid vid tjänsteresa och som är på uppdrag av och/eller bekostas av arbetsgivare eller uppdragsgivare. Försäkringen gäller inte under semester eller annan motsvarande ledighet i samband med resa i tjänsten. Försäkringen gäller dock under högst tre dagars ledighet i direkt anslutning till resan. Försäkringen gäller under den tid försäkringen är i kraft.

Med tjänsteresa avses resa i tjänsten som är avsedd att vara under högst ett år. Resan ska företas i tjänsten och ha samband med tjänst eller förvärvsarbete. Resa mellan bostad och tjänsteställe räknas inte som tjänsteresa.

Med tjänsteställe menas den plats där den försäkrade utför huvuddelen av sitt arbete och där man normalt arbetat flest dagar. Om arbetet utförs på olika arbetsplatser som växlar är tjänstestället i regel den plats där den försäkrade hämtar och lämnar arbetsmaterial eller förbereder och avslutar sina arbetsuppgifter.

P9 3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar i hela världen.

P9 4 Vad försäkringen gäller för

P9 4.1 Försäkringen gäller

Försäkringen gäller för nödvändiga och skäliga merkostnader för omedelbar hemresa till Sverige om försäkrad omedelbart måste avbryta tjänsteresa i förtid på grund av att det

- har uppstått en naturkatastrof
- har inträffat en terrorhandling
- har uppstått krig.

Försäkringen gäller också för förlust av resgods som konfiskerats eller som försäkrad tvingats lämna kvar på grund av evakuering.

P9 4.1.1 Begränsningar

Händelsen ska ha inträffat på det resmål där försäkrad befinner sig och ha ägt rum under tjänsteresan

- Händelsen ska ha fått till följd att Utrikesdepartementet avråder från resor till det aktuella området
- I område som drabbats av krigsutbrott gäller försäkringen inom tre månader räknat från oroligheternas utbrott om försäkrad vistades i det drabbade området vid utbrottet och försäkrad inte har deltagit i händelserna eller tagit befattning med dem som rapportör eller liknande.

P9 5 Vad försäkringen inte gäller för

Kostnader som kan ersättas från annat håll enligt lag, konvention, författning, kollektivavtal, annan försäkring eller från kommun, landsting och staten.

P9 6 Självrisk

Försäkringen gäller, om inte annat avtalats, utan självrisk.

P9 7 Skadeersättningsregler

P9 7.1 Högsta ersättning

Vid hemresa vid katastrof enligt P9 4.1.1 är ersättningen vid varje skadetillfälle begränsad till ett prisbasbelopp. Om flera som omfattas av försäkringen deltar i samma resa, är det sammanlagda högsta ersättningsbeloppet begränsat till två prisbasbelopp.

P9 7.2 Tidpunkt för betalning av ersättning

Ersättning ska betalas senast en månad efter det att den försäkrade styrkt sitt krav och i övrigt fullgjort vad som åligger honom enligt R.1.1 och R.1.2.

P9 7.3 Räntebestämmelser

Betalas ersättning senare än vad som sagts ovan betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen. Ränta betalas inte om den är mindre än 1 % av prisbasbeloppet.

Bolaget betalar inte den ränta som beror på den försäkrades dröjsmål att fullgöra vad som ankommit på honom enligt avsnitt R.

Q Säkerhetsföreskrifter

Q1 Egendoms- och Avbrottsförsäkring

Q1.1 Allmänt

Den försäkrade ska iaktta

- lagar, förordningar eller myndigheters föreskrifter som meddelas i syfte att förhindra eller begränsa skada
- föreskrifter som anges i försäkringsbrevet
- föreskrifter som meddelas av tillverkare, leverantör, besiktningsman eller motsvarande i syfte att förhindra eller begränsa skada
- föreskrifter som anges nedan.

Q1.2 Brandsläckning och larm

Brandsläckningsredskap och larmanordningar ska finnas i den utsträckning som anges av kommunens räddningschef eller av bolaget.

Q1.3 Heta arbeten

Dessa säkerhetsföreskrifter för heta arbeten gäller för tillfällig arbetsplats där heta arbeten utförs och fara för brand kan föreligga. Med heta arbeten avses svetsning, skärning, lödning, takläggning, bearbetning med snabbgående verktyg och annat arbete som medför uppvärmning eller gnistbildning.

Q1.3.1 Ansvar för att föreskrifterna följs

Den försäkrade svarar gentemot bolaget för att nedanstående säkerhetsföreskrifter följs av

- 1) Den försäkrades företagsledning.
- 2) Övriga arbetstagare hos den försäkrade.
- 3) Entreprenörer och andra uppdragstagare som anlitats av den försäkrade.

Om någon som anges i punkt 1-3 inte följer dessa säkerhetsföreskrifter medför det normalt ett avdrag från skadeersättningen ur denna försäkring.

Se Q 1.13 Påföljd vid åsidosättande av säkerhetsföreskrift.

Q1.3.2 Tillstånd

Den som avser att bedriva eller låta bedriva heta arbeten på tillfällig arbetsplats (till exempel ägare eller brukare av fastighet eller total-/generalentreprenör) ska skriftligen utse en tillståndsansvarig som ska bedöma om arbetena medför fara för brand.

Om fara för brand bedöms föreligga, får heta arbeten utföras endast under förutsättning att den tillståndsansvarige

- utfärdar tillstånd för arbetena på Svenska Brandskyddsföreningens (SBF) blankett Tillstånd/Kontrollista för heta arbeten eller motsvarande, som ska vara fullständigt ifyllt
- under arbetenas utförande förvissas sig om att nedanstående säkerhetsregler följs.

Den tillståndsansvarige får delegera sitt ansvar endast om den som utsett honom skriftligen medgivit detta.

Den tillståndsansvarige får inte utföra de heta arbetena.

Q1.3.3 Säkerhetsregler för heta arbeten

Q1.3.3.1 Säkerhetsregel nr 1 - Behörighet

Den som ska utföra brandfarliga heta arbeten ska ha behörighet och erfarenhet av brandskydd. Detsamma gäller den som ska vara brandvakt. Behörighetsutbildning ska vara genomförd enligt den plan som beslutats av försäkringsbolagens och SBFs utbildningskommitté för heta arbeten.

Den som är utsedd att regelbundet vara tillståndsansvarig ska ha motsvarande utbildning och erfarenhet.

Q1.3.3.2 Säkerhetsregel nr 2 - Brandvakt

Brandvakt ska utses och finnas på arbetsplatsen - även under arbetsrast - under den tid som de heta arbetena utförs och under den efterbevakningstid - minst en timme - eller annan tid som den tillståndsansvarige angett i tillståndet.

Brandvakten får inte lämna arbetsplatsen förrän faran för brand upphört.

Brandvakt krävs inte när den tillståndsansvarige bedömer att det är uppenbart att arbetet kan utföras med samma säkerhet utan brandvakt.

Q1.3.3.3 Säkerhetsregel nr 3 - Brandfarlig vara

För arbete i utrymme som innehåller eller har innehållit brandfarlig vara, ska tillstånd inhämtas av kommunens brand-/räddningschef.

Q1.3.3.4 Säkerhetsregel nr 4 - Städning och vattning

Arbetsplatsen ska vara

- städad
- vid behov vattnad.

Q1.3.3.5 Säkerhetsregel nr 5 - Brännbart material

Brännbart material på och i närheten av arbetsplatsen ska

- flyttas bort
- skyddas genom övertäckning
- avskärmas.

Q1.3.3.6 Säkerhetsregel nr 6 - Dolda brännbara byggnadsdelar

Värmeledande konstruktioner och dolda brännbara byggnadsdelar ska undersökas med hänsyn till brandfaran, samt vid konstaterad brandfara

- skyddas
- göras åtkomliga för omedelbar släckinsats.

Q1.3.3.7 Säkerhetsregel nr 7 - Otätheter

Springor, hål, genomföringar och andra öppningar på och i närheten av arbetsplatsen ska vara

- tätade
- kontrollerade med hänsyn till brandfaran.

Q1.3.3.8 Säkerhetsregel nr 8 - Släckutrustning

Godkänd, fungerande och tillräcklig släckutrustning ska finnas tillgänglig för omedelbar släckinsats. Här avses slang med vatten eller två certifierade handbrandsläckare med lägst effektivitetsklass 34A 233B C (minst 6 kg).

Vid takläggning krävs:

Slang med vatten och två certifierade handbrandsläckare med lägst effektivitetsklass 34A 233B C (minst 6 kg) samt brytverktyg, till exempel pikyxa och handstrålkastare. När förutsättning för släckning med vatten saknas, till exempel vid risk för frysning eller vid lågt vattentryck, ska utrustningen kompletteras med ytterligare en certifierad handbrandsläckare med lägst effektivitetsklass 34A 233B C (minst 6 kg).

Q1.3.3.9 Säkerhetsregel nr 9 - Svetsutrustning

Svetsutrustning ska vara felfri. Acetylenflaska ska vara försedd med bakslagsskydd. Svetsbrännare ska vara försedd med backventil för brännas och syrgas. Skyddshandske och avstängningsnyckel ska finnas.

Q1.3.3.10 Säkerhetsregel nr 10 - Larmning

Räddningstjänsten/brandkåren ska kunna larmas omedelbart. Fungerande mobiltelefon ska finnas tillgänglig om inte stationär telefon finns inom räckhåll.

Den som uppdras att larma ska känna till arbetsplatsens adress.

Q1.3.3.11 Säkerhetsregel nr 11 - Torkning och uppvärmning

Vid torkning eller uppvärmning genom förbränning av gas, ska lågan vara innesluten så att den inte kan orsaka antändning.

Q1.3.3.12 Säkerhetsregel nr 12 - Torkning av underlag och applicering av tätskikt

Vid torkning av underlag och applicering av tätskikt får material uppvärmas till högst 300° C.

Q1.3.3.13 Säkerhetsregel nr 13 - Smältning av asfalt

Vid smältning av asfalt ska utrustningen uppställas, hanteras och tillses enligt SBFs "Säkerhetsregler för smältning av asfalt vid arbeten på tak och balkonger".

Q1.4 Tobaksrökning

Rökning får ske i kontor, matsalar, samlingslokaler och på toaletter.

Under förutsättning att bolaget och kommunens räddningschef medgett detta får rökning ske.

- vid fasta arbetsplatser i lokal eller upplag som inte är brand- eller explosionsfarliga
- på särskild härför anvisad plats.

På övriga platser får rökning inte ske. Plats eller område där rökning inte får ske ska markeras tydligt.

Q1.5 Branddörr och annan sektionering

Branddörr, brandlucka och annan liknande sektionering ska vara stängd under icke arbetstid.

Q1.6 Uppvärmningsanordningar

Brännbart material ska hållas på erforderligt avstånd från heta ytor på eldstäder och rökkanaler eller skyddas med isolering mot överhettning.

Varmluftspanna, byggtork och annan flyttbar anordning för uppvärmning med fast, flytande eller gasformigt bränsle ska vara av typ som godkänts av Statens Provningsanstalt eller annan behörig instans. Flyttbar elvärmeapparat ska vara utförd enligt gällande bestämmelser från Semko eller annat nordiskt provningsinstitut.

Flyttbara uppvärmningsanordningar får inte användas inom brand- eller explosionsfarliga utrymmen.

Byggtork får användas för uppvärmning av byggnad endast i samband med byggnads- och anläggningsarbete.

Q1.7 Motordrivet fordon

Motordrivet fordon (motorfordon, traktor, motorredskap och terrängmotorfordon) får i för arbetet erforderlig omfattning införas eller användas i lokal eller upplag under förutsättning att:

- Fyllning, tömning eller byte av bränslebehållare samt laddning av batteri sker på betryggande sätt och på plats avskild från lokalen eller upplaget i övrigt.
- Permanenta lastnings- och lossningsplatser försetts med brandsläckningsredskap.
- Bolaget och kommunens räddningschef lämnat medgivande därtill, om lokalen eller upplaget är brand- eller explosionsfarliga. Medgivande gäller endast fordon som är säkerhetsmässigt anpassade till de aktuella områdena.

Motordrivet fordon får inte utan medgivande av bolaget eller kommunens räddningschef garageras inom fabriktions- eller lagerlokal eller upplag.

Q1.8 Nyckel, kod eller låskombination

Nyckel, kod eller låskombination till byggnad och lokal ska handhas och förvaras på betryggande sätt. Den får till exempel inte vara märkt eller placerad så att den kan identifieras av obehörig. Den får inte heller förvaras på sådant sätt i lokalen att den är lättillgänglig för obehörig.

I nyckelskåp i anslutning till lokal får endast förvaras sådan nyckel som uteslutande går till allmänt utrymme – såsom pannrum, soprum, hissmaskinrum eller liknande – vilket är betryggande avskilt från annan lokal.

Q1.9 Lås, kod och låskombination

Lås, kod eller låskombination ska omedelbart bytas eller ändras om det finns anledning misstänka att någon obehörigen innehar nyckeln eller har kännedom om koden eller låskombinationen.

Q1.10 Datamedia och information

Förvaring av originalprogram

Originalexemplar av programvara ska förvaras på sådant sätt att originalet och installerat program inte kan skadas vid samma tillfälle.

Rutin för säkerhetskopiering av användarfiler

Säkerhetskopior i två exemplar ska framställas minst en gång per vecka eller med den högre frekvens som vanligen tillämpas inom den försäkrades verksamhetsområde.

Säkerhetskopior ska vara korrekta och funktionsdugliga.

Säkerhetskopior ska förvaras skilda från originalet och från varandra på sådant sätt att dessa inte kan skadas vid samma tillfälle.

Q1.11 Vattenförsäkring

Q1.11.1 Grundläggande krav för vattenförsäkring

Q1.11.1.1 Frysrisk

Skäliga åtgärder ska vidtas för att förhindra utströmning genom frysning.

Q1.11.1.2 Dagvattenledningar

Invändigt ledningssystem för regn- eller smältvatten ska uppfylla de krav som ställs på avloppsledningar enligt Boverkets Byggregler (BBR).

Q1.11.1.3 Prouning

Ledningssystem ska innan de tas i bruk provas och godkännas i vedertagen ordning.

Q1.11.2 Övriga föreskrifter för vattenförsäkring

Q1.11.2.1 Underhåll

Ledningssystem och övriga anordningar som ska förhindra utströmning ska underhållas på ändamålsenligt sätt. Påföljd enligt Q 1.13 tillämpas dock endast om underhållet är uppenbart eftersatt.

Q1.11.2.2 Varor i källarlokal

Varor i källarlokal ska pallas upp minst 10 cm över golvet. Med källarlokal avses lokal vars golv helt eller delvis är beläget minst en meter under intilliggande marknivå. I byggnad med flera källarvåningar gäller bestämmelsen endast för den lägst belägna våningen.

Q1.12 Skyddskrav för inbrottsförsäkring

Q1.12.1 Skyddskrav för lokal

Lokal där inbrottsförsäkring gäller ska uppfylla kraven för nedan angivna skyddsklass. Anges flera skyddsklasser framgår det av försäkringsbrevet vilken skyddsklass som gäller för respektive lokal.

Q1.12.1.1 Skyddskrav (skyddsklass 1)

Omslutningsyta (vägg, golv, tak, dörr- och fönsterenhet med mera) ska, såväl vad avser det byggnadstekniska utförandet som lås och reglingsanordningar, i sin helhet ge ett efter förhållandena godtagbart skydd mot inbrott och försvåra bortförandet av stöldgods.

Dörr, port och lucka i omslutningsyta ska vara låst med av försäkringsbolagen godkänd låsenhet eller med annan låsanordning som för det särskilda fallet godtagits av bolaget. Dörr, port och lucka anses inte vara låst om nyckel har kvarlämnats i låset. Låsenhet ska vara fastsatt på säkert sätt enligt tillverkarens anvisningar.

För pardörrar gäller dessutom att den ena dörren ska vara reglad upp- och nedtill med säkrade kantreglar eller på likvärdigt sätt.

Utåtgående dörr ska ha bakkantsäkring.

Anmärkning

Låsenhet

Med godkänd låsenhet avses

- Godkänt instickslås och godkänt slutbleck. Ett godkänt tillhållarlås har minst 7-tillhållare. Ett godkänt cylinderlås har runda cylindrar. Låset ska från båda sidor av dörren endast kunna öppnas med nyckel eller
- Hänglås med beslag. Lås och beslag ska vara godkända i klass 3 för invändigt bruk och klass 4 för utvändigt.

Bakkantsäkring

Godtagbar bakkantsäkring är bakkantbeslag, stiftning genom gångjärn eller tappbärande gångjärn.

Bakkantbeslag

Bakkantbeslag består av ett slutbleck som monteras i karmen och en platta med två griplor som monterats i dörren.

Slutbleck

Beslag för montering i karm avsett att förstärka denna vid kolvurtag.

Stiftning genom gångjärn

Bakkanten på utåtgående dörr säkras genom så kallad stiftning. Dörrkarmen förses med minst 2 stift (dubbar) av stål – ett vid varje gångjärn som griper in i håll i dörrens bakkant.

Tappbärande gångjärn

Gångjärn med delad gångjärnspinne som spärrats mot demontering från gångjärnet.

Öppningsbart fönster i omslutningsyta ska vara stängt och invändigt reglat.

Ventilationsfönster ovan dörr får dock vara öppet om det har inkrypningsskydd.

Brandventilator ska vara stängd och reglad med endast från insidan åtkomlig mekanisk reglingsanordning eller ha inkrypningsskydd.

Annan öppning som är större än 150 x 300 mm, i omslutningsyta ska ha inkrypningsskydd.

Q 1.12.2 Skydds krav för andra utrymmen

Om det i försäkringsbrevet anges att inbrottsförsäkring gäller för annat utrymme än lokal får utrymmet inte lämnas olåst. Nyckel får inte lämnas kvar i låset.

Krav på utrymmets inbrottsskydd som anges i försäkringsbrev eller särskilt villkor ska vara uppfyllt.

Q 1.13 Påföljd vid åsidosättande av säkerhetsföreskrift

Q 1.13.1 Allmänt

Har den försäkrade när skada inträffar försummat att följa en säkerhetsföreskrift som framgår av försäkringsvillkoren eller av en författning som villkoren hänvisar till, betalas ersättning från försäkringen endast i den utsträckning skadan får anses ha inträffat även om föreskriften hade iakttagits.

Med den försäkrade likställs annan som haft att tillse att föreskriften följdes.

Q 1.13.2 Påföljd enligt allmänna regler

Har föreskrift enligt

- grundläggande krav för vattenförsäkring (Q 1.11.1)
- skydds krav för inbrottsförsäkring (Q 1.12)

inte följts tillämpas enbart Q 1.13.1, vilket kan innebära att ingen ersättning lämnas. Om särskilda skäl föreligger kan begränsad ersättning lämnas.

Q 1.13.3 Nedsättning görs med 30 procent

Har föreskrift enligt heta arbeten (Q 1.4) inte följts sätts den ersättning som annars skulle lämnats efter avdragen självrisk ned med 30 procent, dock med lägst 1 och högst 10 prisbasbelopp. Nedsättningen kan minskas om särskilda skäl föreligger.

Ersättning ges dock lägst med det belopp som skulle ha lämnats om enbart Q 1.13.1 hade tillämpats.

Q 1.13.4 Särskild påföljd

Om särskild påföljd anges i direkt anslutning till säkerhetsföreskriften tillämpas den.

Ersättning ges dock lägst med det belopp som skulle ha lämnats om enbart Q 1.13.1 hade tillämpats.

Q 1.13.5 Nedsättning görs med 20 procent

Har annan säkerhetsföreskrift som inte åberopas i Q 1.13.2–4 inte följts sätts den ersättning som annars skulle lämnats efter avdragen självrisk ned med 20 procent, dock med lägst 50 procent av prisbasbeloppet och högst 10 prisbasbelopp. Nedsättningen kan minskas om särskilda skäl föreligger.

Ersättning ges dock lägst med det belopp som skulle ha lämnats om enbart Q 1.13.1 hade tillämpats.

Q 2 Ansvarsförsäkring

Q 2.1 Den försäkrade ska iaktta

- de föreskrifter som anges i försäkringsbrevet
- att dokumentation i form av konstruktionsritningar, tillverkningsplaner, recept, instruktioner, bruksanvisningar, avtal, garantier och liknande handlingar i rimlig omfattning förvaras och på bolagets begäran uppvisas när det kan vara av betydelse för att kunna fastställa
 - leveranstidpunkt, *eller*
 - om skadeståndsskyldighet föreligger, *eller*
 - om produkt varit defekt vid leverans.

Q 2.2 Påföljd vid åsidosättande av föreskrift

Har den försäkrade inte iakttagit sina skyldigheter enligt föreskrifterna i Q 2.1 och har detta varit till väsentligt men i utredning av skadestandsfrågan, görs ett avdrag med 20 procent av annars utgående ersättning, dock med lägst 50 procent av prisbasbeloppet och högst 10 prisbasbelopp.

Q 3 Transportöransvarsförsäkring

Q 3.1 Förebyggande av stöld

Då fordonet lämnas vid annat uppehåll än vid lastning och lossning ska tillbörlig aktsamhet och förebyggande åtgärder mot tillgrepp av fordon och last vidtas.

Med tillbörlig aktsamhet menas att

- fordonet ska hållas låst och under uppsikt av fordonets förare eller den denne satt i sitt ställe vid annat uppehåll än då lastning och lossning pågår *eller*
- att fordonet parkerats på uppställningsplats med särskild bevakning *eller*
- att fordonets lastutrymme utgörs av låst skåp samt i övrigt med hänsyn till omständigheterna tillbörlig aktsamhet iakttagits och skäliga åtgärder för att förebygga tillgrepp av fordon och/eller last vidtagits.

Vidare gäller följande föreskrifter

- Tjuvlarm och andra säkerhetsanordningar ska vara inkopplade
- Fordonets startnyckel ska tas ur bilen och förvaras på ett betryggande sätt.

Stöld ska alltid polisanmälas på den ort där stölden har inträffat. Underlåtenhet att efterfölja dessa föreskrifter leder till särskild självrisk, se punkt C6 6.1.

Q 3.2 Lagar och förordningar

Försäkringstagaren ska se till att godset transporteras i enlighet med de lagar, förordningar och andra föreskrifter som gäller för transport av gods på den plats eller mellan de platser där transporten företas, se C6 5.3.

Q 3.3 Allmänna och särskilda föreskrifter

Den försäkrade ska arbeta aktivt med förebyggande åtgärder för att minska antalet skador.

Försäkringsgivaren kan i försäkringsbrevet eller vid annat tillfälle lämna särskilda skriftliga föreskrifter för förebyggande av skador. Till sådana tilläggsföreskrifter kan försäkringsgivaren också koppla sanktioner i form av ökad självrisk.

Om försäkringstagaren inte accepterar en tilläggsföreskrift ska försäkringsgivaren omedelbart underrättas om detta. Både försäkringstagaren och försäkringsgivaren har i ett sådant läge rätt att säga upp försäkringen att upphöra 14 dagar efter uppsägning.

R När skada inträffat

R 1 egendoms-, avbrotts- och resgodsförsäkring

R 1.1 Anmälan om skada

Skada som kan medföra ersättningskrav ska anmälas till bolaget så snart som möjligt.

Dessutom ska den försäkrade vid stöld, inbrott, rån, överfall eller annat brott snarast göra polisanmälan och sända in polisintyg till bolaget.

R 1.2 Ersättningskrav

Ersättningskrav ska framställas till bolaget snarast efter det att skadan uppkommit och senast sex månader från det att den försäkrade fått kännedom om sin möjlighet att få ersättning. Avser ersättningskravet förlust enligt B 3 ska krav framställas senast tre månader efter ansvarstidens slut. Framställs kravet senare är bolaget fritt från ersättningsskyldighet.

Den försäkrade är skyldig att specificera sitt ersättningskrav och på anmodan lämna förteckning över försäkrad egendom – skadad och oskadad – med uppgift om varje föremåls värde före och efter skadan. Den försäkrade är även skyldig att på anmodan styrka ersättningskravet genom att lämna de upplysningar som står till buds och genom att tillhandahålla verifikationer, bevis och andra handlingar som behövs för att bedöma bolagets ansvarighet och ersättningens storlek. Den försäkrade ska även kunna visa att egendomen förvärvats lagligt och erhållits med medel som förvärvats lagligt

R 1.3 Räddningsplikt

Den försäkrade ska efter förmåga

- avvärja skada som kan befaras vara omedelbart förestående.
- begränsa skada som redan inträffat.
- snarast möjligt omhänderta och skydda skadad egendom.
- utan uppskov vidta lämpliga åtgärder, även av provisorisk art, för att återuppta eller upprätthålla den försäkrade verksamheten.
- söka bereda sådana arbetstagare, som genom skadan blivit arbetslösa, annan produktiv sysselsättning än den ordinarie arbetsuppgiften.

R 1.4 Påföljd vid åsidosättande av räddningsplikt

Om den försäkrade uppsåtligen eller av grov vårdslöshet inte uppfyller sin räddningsplikt och om det kan antas att detta varit till men för bolaget är bolaget berättigat till skäligt avdrag på ersättningsbelopp som annars bort utgå eller till fullständig befrielse från ersättningsskyldighet.

R 1.5 Besiktning av skada

Bolaget har rätt att låta besiktiga skada samt att, innan åtgärder vidtas, utfärda anvisningar för reparation och tillvaratagande av skadad egendom. Den försäkrade är skyldig att följa bolagets anvisningar om val av reparatör eller metod för reparation eller sanering.

Iakttar den försäkrade inte vad som här sagts är bolagets ansvarighet begränsad till den kostnad som skulle ha uppkommit om anvisningarna följts.

R 1.6 Gravationsbevis och panthavares godkännande

Om gravationsbevis eller panthavares godkännande behövs för att betala ut ersättning, ska den försäkrade sända in dessa handlingar till bolaget.

R 1.7 Bedrägliga uppgifter

Om den försäkrade svikligen uppger, förtiger eller döljer något av betydelse för skadans bedömning kan ersättningen bortfalla eller begränsas.

R 2 Ansvarsförsäkring

R 2.1 Anmälan om skada

Skada som kan medföra ersättningskrav ska anmälas till bolaget så snart som möjligt.

Vid nyckelförlust ska polisanmälan ske och kopia på anmälan ska på begäran insändas till bolaget.

R 2.2 Preklusion – anmälan om anspråk

Skadeståndskrav ska vidarebefordras till bolaget snarast efter det att försäkrad erhållit det. Om skadeståndskravet inte framförts till bolaget inom sex månader efter det att försäkrad erhållit det, är bolaget fritt från ersättningsskyldighet.

R 2.3 Uppgörelse i godo

Om bolaget så begär är den försäkrade skyldig att medverka till uppgörelse i godo med den skadelidande. Den försäkrade har dock inte rätt att utan bolagets tillåtelse medge skadeståndsskyldighet, godkänna ersättningskrav eller utbetala ersättning. Den försäkrade är även skyldig att förhindra att den försäkrade ådöms skadeståndsskyldighet genom tredsakod.

Iakttar den försäkrade inte av bolaget lämnade föreskrifter är bolaget fritt från ansvarighet om inte kravet uppenbart var lagligen grundat.

Har bolaget förklarat sig villigt att göra upp i godo med den som kräver skadestånd är bolaget fritt från skyldighet att ersätta därefter uppkommen kostnad och att företa ytterligare utredning.

R 2.4 Räddningsplikt

Den försäkrade ska efter förmåga

- avvärja skada som kan befaras vara omedelbart förestående.
- begränsa skada som redan inträffat.
- snarast möjligt omhänderta och skydda skadad egendom.

R 2.5 Påföljd vid åsidosättande av räddningsplikt

Om den försäkrade uppsåtligen eller av grov vårdslöshet inte uppfyller sin räddningsplikt och om det kan antas att detta varit till men för bolaget är bolaget berättigat till skäligt avdrag på ersättningsbelopp som annars bort utgå eller till fullständig befrielse från ersättningsskyldighet.

R 2.6 Bedrägliga uppgifter

Om den försäkrade svikligen uppger, förtiger eller döljer något av betydelse för skadans bedömning kan ersättningen bortfalla eller begränsas.

R 2.7 Polisutredning och rättegång

Har den försäkrade i sak som kan beröra försäkringen kallats till förhör inför polis- eller annan myndighet, eller har han i sådan sak instämts till domstol, ska han omedelbart underrätta bolaget härom. Bolaget äger rätt att efter samråd med den försäkrade utse rättegångsombud samt lämna denne för rättegången erforderliga anvisningar och instruktioner.

R 2.8 Utredning

Den försäkrade är skyldig att utan ersättning verkställa de utredningar, analyser och undersökningar, som är av betydelse för att bedöma skadefallet och den försäkrades ansvarighet, vilka kan genomföras inom den försäkrades verksamhet.

I händelse av rättegång ska den försäkrade tillse att i erforderlig utsträckning vittnes- och sakkunnigbevisning kan föras med hjälp av hos honom anställd personal.

R 3 Rättsskyddsförsäkring

R 3.1 Anmälan om tvist

Tvist ska anmälas till bolaget så snart som möjligt.

R 3.1.1 Ersättningsanspråk

Ersättningsanspråk ska framställas till bolaget så snart som möjligt och senast sex månader från det att den försäkrade fått kännedom om sin fordran på försäkringsersättning.

Framställs anspråket senare är bolaget fritt från ersättnings-skyldighet.

R 3.2 Ombud

Ombud ska anlitas innan tvist anhängiggörs i domstol. Är tvist sådan att den enligt E 4.1.2 först ska prövas av annan instans, ska ombud anlitas senast när sådan tvist överklagas.

Ombudet ska vara lämpligt med hänsyn till ärendets natur och den ort där verksamheten bedrivs, och vara

- advokat eller jurist på advokatbyrå
- annan person som efter prövning av Försäkringsbolagens rättsskyddsnämnd visats lämplig.

Bolaget har rätt att hos Sveriges Advokatsamfund eller motsvarande prövningsinstans påkalla skiljedom, eller att hos Försäkringsbolagens rättsskyddsnämnd pröva skäligheten av arvode eller kostnader för ombud. Ombudet ska förbinda sig att godta sådan prövning.

Vid tvist utomlands har bolaget rätt att bestämma vilket ombud som ska anlitas.

R 3.3 Bedrägliga uppgifter

Om försäkrad svikligen uppger, förtiger eller döljer något av betydelse för bedömning av försäkringsersättningen kan denna begränsas eller helt bortfalla.

R 4 Transportöransvarsförsäkring

Då skada befaras ha eller har inträffat ska den försäkrade omgående underrätta försäkringsgivaren och själv vidta de åtgärder som är nödvändiga för att avvärja eller minska skadan. Se även Allmänna bestämmelser Y 12 Preskription.

Föreskrifter som försäkringsgivaren lämnar med anledning av skadan ska följas. Den försäkrade ska medverka vid skadeutredningen.

Vid skada förorsakad av någon den försäkrade har anlitat ska skadan omedelbart anmälas till denne. Försäkringstagaren har även i övrigt en skyldighet att tillse att försäkringsgivarens möjlighet att få ersättning från tredje man för sitt utlägg bevaras.

Underlåtenhet att medverka och följa anvisningar kan medföra att ersättningen minskas. Försäkringsgivaren ska ta hänsyn till den betydelse underlåtenheten har haft för bedömningen av skadan.

Den försäkrade får inte utan försäkringsgivarens tillåtelse medge att ersättningsskyldighet föreligger. Den försäkrade får inte heller godkänna begärd ersättning. Om den försäkrade ändå lämnar sådant medgivande eller godkännande är detta bindande för försäkrings-givaren endast om ersättning ska utgå enligt dessa villkor.

R 5 Överfallsförsäkring

R 5.1 Anmälan om skada

Skada som kan medföra ersättningskrav ska anmälas till bolaget så snart som möjligt. Dessutom ska den försäkrade snarast göra polis-anmälan och sända in polisintyg till bolaget.

R 5.2 Ersättningskrav

Ersättningskrav ska framställas till bolaget snarast efter det att skadan uppkommit och senast sex månader från det att den försäkrade fått kännedom om sin möjlighet att få ersättning.

Framställs kravet senare är bolaget fritt från ansvar.

R 5.3 Bedrägliga uppgifter

Om den försäkrade svikligen uppger, förtiger eller döljer något av betydelse för skadans bedömning kan ersättningen bortfalla eller begränsas.

R 6 Sjukdom och Olycksfall

R 6.1 Anmälan om skada

Anmälan om olycksfallsskada som kan ge rätt till ersättning ska göras snarast möjligt. En förutsättning för rätt till ersättning är att den försäkrade utan dröjsmål anlitat behörig läkare, under sjuktid står under fortlöpande läkartillsyn och iakttar läkarens föreskrifter samt följer av bolaget i samråd med läkare lämnade anvisningar, som avser att begränsa följderna av olycksfallet. Den som gör anspråk på ersättning ska enligt bolagets anvisningar förete läkarintyg och övriga handlingar, som är av betydelse för bestämning av rätten till ersättning. Kostnaden för läkarintyg och övriga handlingar ersätts av bolaget.

Bolaget har rätt att föreskriva att den försäkrade inställer sig för undersökning hos läkare som bolaget anvisar, om detta bedöms vara nödvändigt för fastställande av rätten till ersättning. Kostnaderna för sådan undersökning och härför nödvändiga resor ersätts av bolaget.

Medgivande för bolaget att för bedömning av sin ansvarighet inhämta upplysningar från läkare, sjukhus, annan vårdanstalt, allmän försäkringskassa eller annan försäkringsinrättning ska lämnas om bolaget begär det.

Anspråk på ersättning för kostnader ska styrkas med original-verifikationer.

R 6.2 Ersättningskrav

Ersättningskrav ska framställas till bolaget snarast efter det att skadan uppkommit och senast sex månader från det att den försäkrade fått kännedom om sin möjlighet att få ersättning. Framställs kravet senare är bolaget fritt från ansvar.

R 7 Räddningsplikt

Den försäkrade ska efter förmåga

- avvärja skada som kan befaras vara omedelbart förestående
- begränsa skada som redan inträffat.

Bolaget ersätter skäliga kostnader för åtgärd som bolaget föreskrivit eller som annars med hänsyn till omständigheterna är rimliga. Ersättning lämnas dock inte om den försäkrade har rätt till ersättning enligt lag, författning, avtal, garanti eller liknande åtagande.

R 7.1 Påföljd vid åsidosättande av räddningsplikt

Om den försäkrade uppsåtligt eller av grov vårdslöshet inte uppfyller sin räddningsplikt och om det kan antas att detta varit till men för bolaget är bolaget berättigat till skäligt avdrag på ersättningsbelopp som annars bort utgå eller till fullständig befrielse från ersättningskyldighet.

R 7.2 Bedrägliga uppgifter

Om den försäkrade svikligen uppger, förtiger eller döljer något av betydelse för skadans bedömning kan ersättningen bortfalla eller begränsas.

X Allmänna undantag

X 1 Grov vårdslöshet och uppsåt

Bolaget är inte ansvarigt gentemot försäkrad för skada som denne orsakat genom grov vårdslöshet eller till någon del orsakat med uppsåt. Med försäkrad likställs den försäkrades arbetstagare i ledande ställning inom företaget eller på platsen.

X 2 Krig

Försäkringen omfattar inte skada vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med krig, krigsliknande händelse, inbördeskrig, revolution, uppror eller upplöpp. Detsamma gäller för skador som har samband med händelser och oroligheter i länder eller områden dit Utrikesdepartementet avråder från att resa.

X 3 Atomkärnprocess

Försäkringen omfattar inte skada vars uppkomst eller omfattning har samband med atomkärnprocess, till exempel kärnklyvning, kärnsammansmältning eller radioaktivt sönderfall.

X 4 Penningtvätt och lagligt förvärv

Länsförsäkringar är inte skyldig att lämna försäkringsskydd, betala ersättning för skada eller tillhandahålla en tjänst eller förmån om det skäliga kan antas att sådan åtgärd skulle medföra risk för konflikt med gällande penningtvättslagstiftning, eller att Länsförsäkringar i något avseende riskerar att bidra till att försäkringsersättning utbetalas för egendom som inte har förvärvats lagligt eller som inte har förvärvats med lagliga medel.

X 5 Terroristattack

X 5.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada

- genom oförutsett avbrott i tillförsel utifrån av el, gas, vatten eller värme
- som innebär att leveransavtal inte kan fullföljas på grund av att sådan skada som egendomsförsäkringen enligt A1 och A2 gäller för, inträffat hos leverantör eller kund med vilken försäkringstagaren har gällande kontrakt
- som orsakas av biologisk eller kemisk kontamination.

Om skadans uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med terroristattack.

Y Allmänna avtalsbestämmelser

Y 1 Försäkringstiden och förnyelse av försäkringen

Y 1.1 Försäkringstiden

Försäkringen gäller under den tid som står på försäkringsbrevet. Vi ansvarar bara för skada genom händelse som inträffar under försäkringstiden, om inte annat särskilt anges i försäkringsvillkoren. Om du tecknar försäkringen samma dag som den ska träda i kraft gäller den dock inte förrän efter det klockslag du tecknar den.

Om detta klockslag inte kan fastställas börjar försäkringstiden klockan 00.00 dagen efter den dag då du meddelade oss att du ville teckna försäkringen. Försäkringen tecknas för ett år om inte annat avtalats.

Om försäkringen ska tecknas genom att du betalar premien eller om försäkringen i annat fall är giltig endast under förutsättning att premien betalas före försäkringstiden, börjar försäkringen gälla först klockan 00.00 dagen efter den dag då premien betalades, dock tidigast på försäkringstidens första dag.

Om försäkringsavtalet enligt lag blir giltigt först efter att du skriftligen accepterat vårt erbjudande om försäkring börjar försäkringen gälla klockan 00.00 dagen efter din accept, om vi inte kommit överens om en annan tidpunkt.

Y 1.2 Förnyelse av försäkringen

Vid försäkringstidens slut förnyas försäkringen genom att försäkringstagaren betalar den premie som bolaget genom utsänd avi underrättar honom om. Om högre premie eller ändrade villkor ska gälla för den nya försäkringen ska bolaget meddela detta senast då premieavin sänds ut.

Har bolaget anledning att inte förnya försäkringen ska försäkringstagaren underrättas om detta senast 1 månad före försäkringstidens slut. Skickas meddelandet senare förlängs försäkringen med lika många dagar som meddelandet är försenat.

Y 2 Rätt att säga upp försäkringen under försäkringstiden

Y 2.1 Bolaget har rätt att vid dröjsmål med premiebetalningen säga upp försäkringen att upphöra

- tre dagar efter uppsägningen vid första premieperioden (nyteckning)
- sju dagar efter uppsägningen vid senare premieperiod.

Y 2.2 Bolaget har rätt att säga upp försäkringen före försäkrings-

tidens utgång

- om försäkringstagaren eller den försäkrade har väsentligt åsidosatt sina förpliktelser mot bolaget
- när de förhållanden som ligger till grund för försäkringen ändras på ett sätt som bolaget inte kan antas ha tagit i beräkning och som medför att risken för skada ökar.

Y2.3 Om försäkrad inte tillåter att bolaget besiktigar försäkrad egendom har bolaget rätt att säga upp försäkringen att upphöra 14 dagar efter uppsägningen.

Y2.4 Försäkringstagaren har rätt att säga upp försäkringen om försäkringsbehovet helt eller till väsentlig del faller bort, till exempel genom att egendom avyttras.

Y3 Förändring av avtal vid terroristattacker

Bolagets återförsäkring kan med anledning av skada orsakad av terrorism komma att förändras. Bolaget äger därför rätt att helt exkludera eller förändra sitt åtagande enligt detta avtal med anledning av skada orsakad av terrorism sju dagar efter det att meddelande härom avsänts till försäkringstagaren.

Y4 Premiebetalning och uppgifter för förnyad försäkring

Y4.1 Första premie

Premien ska betalas i förskott. Bolagets ansvarighet inträder vid försäkringstidens början, även om premien ännu inte har betalats. Detta gäller endast under förutsättning att premien betalas inom 14 dagar efter det att bolaget skickat ut premieavin.

Betalas inte premien inom 14 dagar efter utsändningen av avi föreligger dröjsmål med premiebetalning. Betalas premien senare men innan försäkringen sagts upp inträder bolagets ansvarighet först dagen efter betalningen.

Y4.2 Förnyad försäkring

Y4.2.2 Förnyelsepremie

Premien för förnyad försäkring ska betalas senast på dess begynnelse-dag. Premien behöver dock inte betalas tidigare än en månad efter det att bolaget skickat ut premieavin.

Försäkringen förnyas under förutsättning att premien betalas inom här föreskriven tid.

Försäkringen förnyas även om premien betalas senare än inom föreskriven tid, dock endast under förutsättning att betalning sker innan försäkringen sagts upp. Bolagets ansvarighet inträder i detta fall först dagen efter betalningen.

Y4.3 Tilläggspremie under försäkringstiden

Har den avtalade premien höjts under försäkringstiden ska tilläggspremien betalas inom 14 dagar från den dag vi har skickat premieavin. Betalas inte tilläggspremien i rätt tid får vi säga upp försäkringen 14 dagar efter den dag då skriftligt meddelande om uppsägning sänts till dig.

Y4.4 Särskilda regler vid kontobetaling

Utöver vad som anges i Y 4.1 - Y 4.3 gäller bestämmelserna i kontoavtalet (autogiroavtalet).

Om kontot upphör att gälla av annan anledning än utebliven betalning aviseras premie för återstående del av försäkringstiden. Premie ska betalas enligt reglerna i Y 4.1 - Y 4.3.

Om kontot upphör att gälla på grund av bristande betalning har bolaget rätt att säga upp försäkringen enligt Y 2.1.

Y4.5 Särskilda regler vid annan delärsbetalning än konto

Premie för senare premieperiod (gäller vid delbetalning) ska betalas senast på periodens första dag. Premien behöver dock inte betalas tidigare än en månad efter det att vi skickat ut premieavin. Om premieperioden är högst en månad, ska premien dock betalas på periodens första dag.

Betalas inte premien i rätt tid föreligger dröjsmål med premiebetalningen och bolagets ansvarighet upphör, det vill säga bolaget ansvarar inte längre för försäkringsfall. Betalas premien senare men innan försäkringen sagts upp, återinträder bolagets ansvarighet först dagen efter betalningen.

Y5 Rätt till premieåterbetalning när försäkringen upphör i förtid

Om försäkringen efter försäkringstagarens uppsägning upphör att gälla ska bolaget återbetala det belopp som svarar mot den reduktion av premien som skulle ha gjorts om försäkringen från början hade bestämts att gälla för den kortare tiden.

Om försäkringen efter bolagets uppsägning upphör att gälla återbetalar bolaget oförbrukad del av premien.

Om försäkrad egendom skadats är den premie som belöper på ett försäkringsbelopp motsvarande skadeersättningen förbrukad.

Y6 Upplyningsplikt och riskökning

Y6.1 Felaktiga eller ofullständiga uppgifter

Premie och försäkringsvillkor grundar sig på de uppgifter som lämnades då försäkringen tecknades eller förnyades. Har försäkringstagaren lämnat uppgifter, som han insett eller bort inse vara felaktiga eller ofullständiga, och har detta medfört för låg premie eller alltför förmånliga villkor, begränsas bolagets ansvarighet till vad som svarar mot erlagd premie och de villkor som egentligen skulle ha gällt. Om bolaget med kännedom om de rätta förhållandena skulle ha vägrat försäkring, lämnas ingen ersättning om skada inträffar.

Y6.2 Ändrade förhållanden

Ändras de förhållanden som ligger till grund för försäkringen och medför ändringen ökad risk för skada ska försäkringstagaren meddela detta till bolaget. Skulle ändringen ha medfört högre premie eller ändrade villkor och har försäkringstagaren utan skälig anledning underlåtit att meddela bolaget ändringen begränsas ansvarigheten på samma sätt som anges i Y 6.1.

Y7 Återkrav

I den mån bolaget har betalat ersättning övertar bolaget den försäkrades rätt att kräva ersättning av den som är ansvarig för skadan.

Återkrav mot privatperson får framställas endast om

- denne vållat skadan med uppsåt eller genom grov vårdslöshet
- skadan har samband med dennes förvärvsverksamhet.

Y8 Behandling av personuppgifter

Du hittar information om hur vi på Länsförsäkringar behandlar personuppgifter och dina rättigheter i samband med det på vår webbplats lansforsakringar.se/personuppgifter.

Y 9 Gemensamt skaderegleringsregister (GSR) med mera

Bolaget äger rätt att i ett för försäkringsbranschen gemensamt skadeanmälningsregister (GSR) registrera anmälda skador i anledning av denna försäkring. Registret används endast i samband med skadereglering. Personuppgiftsansvarig för det gemensamma skadeanmälningsregistret är GSR AB. Dessutom kan bolaget komma att lämna ut uppgifter om stöldanmält eller eftersökt gods till Larmtjänst AB för utredning av oklara försäkringsfall och eftersökning av stulen egendom.

Y 10 Dubbelförsäkring

Är intresse som omfattas av denna försäkring försäkrat även genom annan försäkring och finns i denna förbehåll vid dubbelförsäkring, gäller samma förbehåll för båda försäkringarna. Ansvarigheten fördelas då mellan försäkringarna på sätt som anges i Försäkringsavtalslagen.

Y 11 Force majeure

Bolaget är inte ansvarigt för förlust som kan uppstå om skadeutredning, utbetalning av ersättning eller iståndsättande av skadad egendom fördröjs på grund av krig, krigsliknande händelse, inbördeskrig, revolution eller uppror eller på grund av arbetsmarknadskonflikt, konfiskation eller nationalisering, rekvisition, destruktion av eller skada på egendom genom order från regering eller myndighet.

Y 12 Preskription

Du förlorar din rätt till försäkring ersättning eller annat skydd om du inte väcker talan mot oss inom tio år från den tidpunkt när det förhållande som enligt försäkringsavtalet berättigar till sådant skydd inträdde. Om du anmält skadan till oss inom den tid som angetts här ovan, har du alltid sex månader på dig att väcka talan mot oss, sedan vi lämnat slutligt besked i ersättningsfrågan.

Vi eller, om vi skriftligen förelagt dig att väcka talan, har du alltid minst ett år på dig att väcka talan mot oss från det att du fick del av föreläggandet. Vi har rätt att skriftligen förelägga dig att väcka talan senast ett år från det att du fick del av föreläggandet.

Y 13 Lagar

För denna försäkring gäller i övrigt bestämmelserna i försäkringsavtalslagen.

Twist angående tolkningen eller tillämpningen av detta försäkringsavtal eller frågor med anknytning till avtalsförhållandet ska avgöras enligt svensk lag i svensk domstol.

Y 14 Om vi inte kommer överens

Om du inte är nöjd med beslut eller hantering av ett ärende är vi naturligtvis beredda att ompröva ärendet. Kontakta i första hand den handläggare som haft ansvar för ditt ärende eller vår klagomålsansvariga.

Du kan även vända dig till domstol för att få ditt ärende prövat. Dina ombudskostnader kan oftast ersättas genom rättsskyddet i din försäkring. Du betalar då enbart självrisken.

Om du har frågor som gäller trafikskadeersättning för personskador kan du istället få ärendet prövat i Trafikskadenämnden.

För privatpersoner gäller även följande:

Om du är missnöjd kan du vända dig till Allmänna Reklamationsnämnden med tvistefrågor som inte är av medicinsk karaktär, arn.se, telefon 08-508 860 00.

Konsumenternas Försäkringsbyrå, Box 24215, 104 51 Stockholm lämnar upplysningar i försäkringsfrågor. Telefon 0200-22 58 00, konsumenternas.se. Besöksadress: Karlavägen 108.

Även den kommunala konsumentvägledningen kan lämna information och råd.

Är du ändå inte nöjd kan du vända dig till domstol för att få saken slutligt prövad.

Klagomålsansvarig

Är du missnöjd med något angående din försäkring kan du alltid vända dig till klagomålsansvarig på ditt länsförsäkringsbolag.

Klagomålsansvarig ser till att ditt ärende behandlas och besvaras.

Y 15 Sanktionsbestämmelse

Länsförsäkringar är inte skyldigt att lämna försäkringsskydd, betala ersättning för en skada eller tillhandahålla en tjänst eller förmån om det skulle innebära att Länsförsäkringar därigenom blir föremål för någon sanktion eller bryter mot ett förbud eller en begränsning som följer av ett beslut från FN, EU, Storbritannien, Nordirland eller USA om ekonomiska, handels- eller finansiella sanktioner.

Z Definitioner

Ansvarstid

Med ansvarstid avses den längsta tid under vilken ersättning kan lämnas räknat från den dag egendomsskadan inträffat.

Arbetsskada

Med arbetsskada avses skada till följd av olycksfall i eller under färd till och från arbetet samt annan skadlig inverkan i arbetet.

Arbetstagare

Med arbetstagare avses person med vilken den försäkrade ingått anställningsavtal och för vilken den försäkrade betalar arbetsgivaravgift enligt lagen om socialavgifter. Med arbetstagare förstås även den för vilken den försäkrade har principalansvar enligt skadeståndslagen även om anställningsförhållande inte föreligger.

Arbetstagares egendom

Härmed avses arbetstagares

- personliga lösegendom, dock inte egendom hänförlig till objekttypen Pengar och värdehandlingar
- egendom, som enligt kollektivavtal vid skada ska ersättas av arbetsgivaren.

Dagsvärde

Härmed avses marknadsvärdet vid skadetillfället. Kan detta inte fastställas utgör dagsvärdet nyanskaffningsvärdet, med avdrag för värdeminskning genom ålder, slitage, omodernitet, minskad användbarhet och annan omständighet.

Feltariffering

Med feltariffering förstås att försäkringstagarens verksamhet gör att försäkringen ska klassas enligt en annan tariff (se Transportöransvarsförsäkring C6 6.1).

Försäkrad

Här avses den vars intresse har försäkrats mot skada eller på vars person en försäkring har tecknats.

Försäkringsperiod

Försäkringsperioden är perioden för försäkringens giltighet, enligt överenskommelse mellan försäkringstagaren och försäkringsgivaren.

Inbrott

Med inbrott förstås att någon olovligt med våld brutit sig in i lokal eller med dyrk tagit sig in i lokal.

Inkrypningsskydd

Med inkrypningsskydd i villkorets mening avses sådan skyddsanordning för öppning i omslutningsyta som syftar till att försvåra för obehörig att ta sig in i försäkringslokal.

Lagring

Med lagring avses att mot vederlag förvara någon annans egendom på överenskommen plats under kortare eller längre tid.

Lokal

Som lokal anses inte fordon, arbetsredskap, fartyg, luftfartyg, plasthall, tält, container, skåp, kista eller liknande, om inte annat särskilt anges i försäkringsbrevet.

Marknadsvärde

Härmed avses det värde som egendom har enligt bedömningarna på den marknad där egendomen bjuds ut.

Medföljande

Med medföljande avses den försäkrade make/maka, sambo eller registrerad partner och barn.

Mellanlagring

Med mellanlagring avses att under pågående frakttupdrag temporärt förvara gods som en nödvändig del i uppdragets utförande.

Nyanskaffningsvärde

Härmed avses den kostnad som skulle ha uppkommit om ett föremål av samma eller lika ändamålsenligt slag anskaffats som nytt vid skadetillfället. I värdet ska inräknas alla kostnader som fordras för att föremålet ska kunna tas i bruk.

Nyckel

Som nyckel avses även passerkort eller liknande.

Nära anhörig

Med nära anhörig avses här make, barn, barnbarn, syskon, föräldrar, far, mor och svärföräldrar, annan person med vilken den försäkrade sammanlever och person som har vårdnaden om nära anhörig.

Olycksfall

Med olycksfallsskada avses kroppsskada som drabbar den försäkrade ofrivilligt genom plötslig yttre händelse (olycksfall). Med olycksfall jämföras kroppsskada som uppkommit genom förfrysning, värmeslag eller solsting. Sådan kroppsskada ska anses ha inträffat den dag skadan visade sig.

Med olycksfallsskada räknas [inte](#)

- skada som uppkommit på grund av smitta genom bakterier, virus eller annat smittämne
- skada som uppkommit genom användning av medicinska preparat eller genom ingrepp, behandling eller undersökning som inte föranletts av olycksfallsskada som omfattas av denna försäkring
- sådant tillstånd som även om det konstaterats efter ett olycksfall enligt medicinsk erfarenhet inte kan anses bero på olycksfallet utan på sjukdom, lyte eller sjukliga förändringar
- skada där den skadevällande händelsen föranletts av att den försäkrade var sinnessjuk eller var påverkad av alkohol, andra berusningsmedel, sömnmedel, narkotiska medel eller föranletts av missbruk av läkemedel.

Omslutningsyta

En yta som omsluter det aktuella objektet, som till exempel vägg, golv, tak, dörr- och fönsterenhet.

Pengar och värdehandlingar

Härmed avses

- pengar och gällande frimärken
- aktier, obligationer, kuponger, lottsedlar med vinst, växlar, checkar, försäljningsnotor, andra fordringsbevis och värdebevis. (Även elektroniska läsbara värdebevis avses.)

Prisbasbelopp

Med prisbasbelopp avses det belopp som fastställs enligt lagen om allmän försäkring.

Ren förmögenhetsskada

Med ren förmögenhetsskada menas ekonomisk skada som uppstår utan samband med person- eller sakskada.

Resekostnader

Här avses de faktiska kostnader som erlagts för resa och logi.

Rån

Med rån avses tillgrepp genom våld på person eller användande av hot som innebär trängande fara.

SDR

De av Internationella valutafonden använda särskilda dragningsrätterna.

Självrisk

Del av skadekostnaden som försäkringstagaren själv svarar för. Självrisk dras från skadekostnaden. Prisbasbeloppsbaserad självrisk avrundas nedåt till närmaste hundratal kronor.

SOS International

SOS International är en hjälporganisation som finns i Köpenhamn. Vid behov av akut vård kan SOS ställa betalningsgaranti till läkare och sjukhus. Hemtransport till hemlandet på grund av medicinska skäl kan också ordnas av SOS. SOS prövar nödvändigheten och skäligheten av behov och kostnader. Vid kontakt med SOS måste alltid korrekt försäkringsnummer uppges.

Stöld

Med stöld förstås styrkt uppsåtligt tillgrepp.

Stöldbegärlig egendom

Med stöldbegärlig egendom avses

- föremål helt eller delvis av ädel metall, äkta pärlor och ädelstenar
- antikviteter, konstföremål och äkta mattor
- ur avsedda att bäras
- apparat/utrustning för ljud- eller bildupptagning/-återgivning
- pälsar och pälsverk
- skinnkläder
- vapen (även delar av vapen), vin och sprit
- mobiltelefoner och annan mobil elektronisk kommunikationsutrustning samt tillbehör till dessa
- datorer samt utrustning, tillbehör och programmedia till dessa.

Tillfälligt lyft

Spontan och oplanerat lyft som inte är en del av ursprungligt uppdrag.

Trafikolycka

Med trafikolycka förstås att ett fordon har drabbats av kollision, vältning, dikeskörning som föranlett bärgning av fordonet, motorhaveri, brott på ram eller brott på hjulaxel.

Transport

Med transport avses att genom avtal och mot vederlag frakta annans egendom på allmän väg.

Tredje man

Med tredje man menar man alla personer som inte är part i försäkringsavtalet dvs annans egendom.

Underförsäkring

Härmed avses att försäkringsbeloppet är lägre än försäkringsvärdet. Full försäkring föreligger inte varför ersättningen reduceras.

Utbrott

Med utbrott förstås att någon olovligen med våld brutit sig ut ur lokal eller med hjälp av dyrk tagit sig ut ur lokal.

Verksamhetsställe

Med verksamhetsställe avses den fastighet där kontor eller lager är belägna och varifrån företagets verksamhet huvudsakligen bedrivs.

Åkeriverksamhet

Med åkeriverksamhet för buss, taxi samt personbil, lätt lastbil och tung lastbil med en totalvikt över 3 500 kilo avses yrkesmässig som innebär transport av personer eller gods mot betalning. Åkeriverksamhet omfattar även bärgningsuppdrag.

Överfall

Med överfall menas i villkoren att våld utövats på person.

Kontakta Länsförsäkringar eller din försäkringsförmedlare.

Länsförsäkringar Bergslagen 021-19 01 00 | Länsförsäkringar Blekinge 0454-30 23 00 | Dalarnas Försäkringsbolag 023-930 00 | Länsförsäkringar Gotland 0498-28 18 50
 Länsförsäkringar Gävleborg 026-14 75 00 | Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad 044-19 62 00 | Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän 031-63 80 00 | Länsförsäkringar Halland
 035-15 10 00 | Länsförsäkringar Jämtland 063-19 33 00 | Länsförsäkringar Jönköping 036-19 90 00 | Länsförsäkringar Kalmar län 020-66 11 00 | Länsförsäkring Kronoberg
 0470-72 00 00 | LF Norrbotten 0920-24 25 00 | Länsförsäkringar Skaraborg 0500-77 70 00 | Länsförsäkringar Skåne 040-633 80 00 | Länsförsäkringar Stockholm 08-562 830 00
 Länsförsäkringar Södermanland 0155-48 40 00 | Länsförsäkringar Uppsala 018-68 55 00 | Länsförsäkringar Värmland 054-775 15 00 | Länsförsäkringar Västerbotten 090-10 90 00
 Länsförsäkringar Västernorrland 0611-36 53 00 | Länsförsäkringar Älvsborg 0521-27 30 00 | Länsförsäkringar Östgöta 013-29 00 00

